

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas budgetpropositionen såvitt avser utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2007/08:1 utg.omr. 1), redogörelsen Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2006 (redog. 2006/07:RS2) och 54 motionsyrkanden med anknytning till utgiftsområdet.

I budgetpropositionen ingår ett lagförslag, nämligen förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen.

Utrikesutskottet har yttrat sig angående propositionen och motioner i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utskottet har också med sitt yttrande överlämnat ett antal motioner om utrikesförvaltningen till konstitutionsutskottet.

Konstitutionsutskottet föreslår att anslagen inom utgiftsområdet ska uppgå till de av regeringen respektive riksdagsstyrelsen föreslagna beloppen samt bifaller de yrkanden i övrigt som dessa lagt fram.

Företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna förklarar i var sitt särskilt yttrande att de inte deltar i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse eftersom deras förslag till ramar för utgiftsområdena inte bifallits av riksdagen i budgetprocessens första steg.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen lägger riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2006 till handlingarna.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns fyra reservationer (s, v, mp) och de nämnda tre särskilda yttrandena.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning	8
Huvudsakligt innehåll i propositionen och motionerna	9
Utskottets överväganden	11
Demokrati	11
Politikområdet	11
Propositionen	11
Motionerna	15
Utskottets ställningstagande	15
Allmänna val	16
Propositionen	16
Utskottets ställningstagande	16
Justitiekanslern	17
Propositionen	17
Motionen	18
Utskottets ställningstagande	18
Datainspektionen	18
Propositionen	19
Utskottets ställningstagande	20
Svensk författningssamling	20
Propositionen	20
Utskottets ställningstagande	20
Valmyndigheten	20
Propositionen	21
Utskottets ställningstagande	21
Mediepolitik	21
Politikområdet	21
Propositionen	21
Utskottets ställningstagande	25
Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	25
Propositionen	25
Utskottets ställningstagande	26
Presstöd	26
Propositionen	26
Motionerna	27
Övrigt	27
Utskottets ställningstagande	28
Stöd till radio- och kassettidningar	29
Propositionen	29
Motionerna	30
Utskottets ställningstagande	30
Radio- och TV-verket	30
Propositionen	30
Utskottets ställningstagande	31

Granskningsnämnden för radio och TV	31
Propositionen	31
Utskottets ställningstagande	31
Regional samhällsorganisation	32
Politikområdet	32
Propositionen	32
Utskottets ställningstagande	34
Länsstyrelserna m.m.	34
Propositionen	35
Motionerna	35
Utskottets ställningstagande	36
Samepolitik	36
Politikområdet	36
Propositionen	36
Utskottets ställningstagande	38
Sametinget	38
Propositionen	38
Motionen	39
Utskottets ställningstagande	39
Minoritetspolitik	39
Politikområdet	39
Propositionen	39
Utskottets ställningstagande	41
Åtgärder för nationella minoriteter	41
Propositionen	42
Motionerna	42
Utskottets ställningstagande	42
Anslag som inte ingår i något politikområde	42
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	43
Propositionen	43
Motionen	44
Utskottets ställningstagande	44
Riksdagens förvaltningsanslag	45
Propositionen	45
Utskottets ställningstagande	47
Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	47
Propositionen	48
Motionen	49
Utskottets ställningstagande	49
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	49
Propositionen	49
Motionen	49
Gällande ordning	50
Utskottets ställningstagande	50
Kungliga hov- och slottsstaten	50
Propositionen	51
Motionerna	52
Tidigare behandling	52
Utskottets ställningstagande	53

Regeringskansliet m.m.	53
Propositionen	54
Motionerna	56
Tidigare behandling	59
Yttrande från utrikesutskottet	59
Utskottets ställningstagande	60
Stöd till politiska partier	61
Propositionen	61
Gällande ordning	62
Utskottets ställningstagande	62
Svenska institutet för europapolitiska studier och EU-information	62
Propositionen	62
Motionerna	63
Bakgrund	63
Utskottets ställningstagande	64
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	64
Redogörelsen	64
Utskottets ställningstagande	65
Reservationer	66
1. Mål för politikområde Demokrati, punkt 2 (s, v)	66
2. Dialog om presstödet, punkt 3 (s, v, mp)	67
3. Jämställdhetsarbetet på ambassader, punkt 10 (v)	67
4. Debatt kring EU-frågor, punkt 11 (s)	68
Särskilda yttranden	69
1. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (s)	69
2. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (v)	70
3. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (mp)	71
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	74
Proposition 2007/08:1	74
Redogörelse 2006/07:RS2	75
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	75
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	75
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets förslag till anslag för 2008 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	81
<i>Bilaga 3</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	82
Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen	82
<i>Bilaga 4</i>	
Utrikesutskottets yttrande	83
 <i>Tabeller</i>	
Budgetpropositionens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2008 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	10
Investeringsplan för riksdagsförvaltningen 2008–2010	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1

a) *Finansiering av demokratiforskning*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslag 46:1 Allmänna val och demokrati besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kr under 2009, högst 5 000 000 kr under 2010 och högst 5 000 000 kr under 2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 2.

b) *Finansiering av stöd till politiska partier*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslag 90:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 200 000 kr under 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 3.

c) *Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen*

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 5.

d) *Anslagskredit för riksdagens ledamöter och partier m.m.*

Riksdagen beslutar att för ramanslag 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska för 2008 finnas en anslagskredit på högst 5 % av anvisat anslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 9.

e) *Investeringsplan för riksdagsförvaltningen*

Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2008–2010. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 6.

f) *Låneram för riksdagsförvaltningen*

Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kr samt för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 150 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkterna 7 och 8.

g) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1

Riksdagen anvisar anslagen för 2008 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med specifikationen i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkterna 4 och 10 samt avslår motionerna 2006/07:K350 yrkandena 6 och 7, 2007/08:K314, 2007/08:K382 yrkandena 1–5 och 7–12, 2007/08:K404 yrkandena 1–5 och 2007/08:Fi277 yrkandena 19–22.

2. Mål för politikområde Demokrati

Riksdagen godkänner det mål för politikområde Demokrati som regeringen föreslår och upphäver nuvarande mål för politikområdet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 1 och avslår motionerna 2007/08:K404 yrkande 7 och 2007/08:Fi277 yrkande 23.

Reservation 1 (s, v)

3. Dialog om presstödet

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:K324 och 2007/08:K404 yrkande 10.

Reservation 2 (s, v, mp)

4. Distributionsstöd för lördagsutdelning

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:K344 och 2007/08:K406.

5. Översyn av presstödet och reklamskatten

Riksdagen avslår motion 2007/08:K295.

6. Översyn av Sametingets anslag

Riksdagen avslår motion 2007/08:K342.

7. Granskning av Hovstaten

Riksdagen avslår motion 2007/08:K284.

8. Inrättande av ett inrikesdepartement

Riksdagen avslår motion 2007/08:K371.

9. Utrikesförvaltningens organisation m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:K219, 2007/08:K404 yrkande 6, 2007/08:Fi277 yrkande 24, 2007/08:Ju210 yrkande 1, 2007/08:Ju400 yrkande 1, 2007/08:U211, 2007/08:U239, 2007/08:U240, 2007/08:U253 yrkandena 1 och 2, 2007/08:U258, 2007/08:U275, 2007/08:U301, 2007/08:U305, 2007/08:U319 yrkande 2, 2007/08:U321, 2007/08:U347 yrkande 2 och 2007/08:U350 yrkande 24.

10. Jämställdhetsarbetet på ambassader

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:U251 yrkande 1 och 2007/08:U267.

Reservation 3 (v)

11. Debatt kring EU-frågor

Riksdagen avslår motion 2007/08:K404 yrkande 8.

Reservation 4 (s)

12. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2006/07:RS2 till handlingarna.

Stockholm den 27 november 2007

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Henrik von Sydow (m), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Mauricio Rojas (fp), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Bergkvist (m), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp) och Katja Larsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen för 2008 lämnar regeringen respektive riksdagsstyrelsen förslag om anslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2008.

Regeringen föreslår därtill att riksdagen godkänner ett nytt mål för politikområde Demokrati. Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att för ramanslag 46:1 *Allmänna val och demokrati* och 90:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag och åtaganden som medför behov av framtida anslag under 2009–2011.

Riksdagsstyrelsen föreslår därtill att riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner den föreslagna investeringsplanen för riksdagsförvaltningen för perioden 2008–2010 samt bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för dels investeringar som används i riksdagens verksamhet, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar. Riksdagsstyrelsen föreslår också att riksdagen beslutar om anslagskredit på 5 % för ramanslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*

Regeringens och riksdagsstyrelsens förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1*.

I betänkandet behandlar utskottet också dels riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2006 (redog. 2006/07:RS2), dels 54 motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden 2006 och 2007. Även dessa förslag återges i *bilaga 1*.

Företrädare för Regeringskansliet har vid utskottets sammanträde den 15 november 2007 informerat om den pågående dialogen mellan regeringen och kommissionen avseende presstödet förenlighet med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget.

Den 20 november 2007 lämnade riksdagsdirektören Anders Forsberg och andra företrädare för riksdagsförvaltningen information om riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2006 och om budgetförslaget för 2008 m.m.

Utskottet har berett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig angående förslagen i propositionen och motionerna i de delar som berör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande återges i *bilaga 4*.

Riksdagen har den 21 november 2007 behandlat finansutskottets betänkande 2007/08:FiU1, vari behandlas propositionens förslag till utgiftsram för bl.a. utgiftsområde 1. Summan av de till utgiftsområdet hörande utgif-

terna får högst uppgå till det belopp som riksdagen därvid beslutat (rskr. 2007/08:30). För 2008 får utgifterna för utgiftsområde 1 således uppgå till högst 10 937 659 000 kr.

Anslagen inom varje utgiftsområde ska fastställas genom ett särskilt riksdagsbeslut. Konstitutionsutskottet lägger i detta betänkande fram förslag beträffande anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1. Utskottets förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet återges i *bilaga 2*.

Huvudsakligt innehåll i propositionen och motionerna

Regeringen respektive riksdagsstyrelsen föreslår i budgetpropositionen att riksdagen för budgetåret 2008 anvisar anslagen – som samtliga är raman-slag – inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med den uppställning som redovisas i propositionen. Av uppställningen framgår att anslagsbeloppen för utgiftsområdet år 2008 uppgår till sammanlagt 10 937 659 000 kr. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna föreslår i motioner ändringar av vissa av anslagen inom utgiftsområdet. Vänsterpartiets företrädare i utskottet har under beredningen av ärendet anmält att förslaget i dess motion bör modifieras med anledning av tillägsbestämmelsen i 5.12.1 andra stycket riksdagsordningen. Således utgår förslaget att flytta anslaget för Säkerhets- och integritetsskydds-nämndens verksamhet från utgiftsområde 4 till utgiftsområde 1.

Förslagen i budgetpropositionen respektive motionerna till anslag inom utgiftsområdet för 2008 framgår av följande tabell.

Budgetpropositionens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2008 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Propositionen	(s)	(v) ¹	(mp)
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	6 460			
27:2 Presstöd	567 119			
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	125 456	+700		
27:4 Radio- och TV-verket	14 485			
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	11 075			
32:1 Länsstyrelserna m.m.	2 372 268	+60 000		+20 000
45:1 Sametinget	32 104			
46:1 Allmänna val och demokrati	26 090			
46:2 Justitiekanslern	23 801			+1 000
46:3 Datainspektionen	32 154			
46:4 Svensk författningssamling	845			
46:5 Valmyndigheten	14 160			
47:1 Åtgärder för nationella minoriteter	14 437		+5 000	+5 000
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	109 530	-5 000	-6 000	
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	777 140		-43 000	
90:3 Riksdagens förvaltningsanslag	629 954			
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	63 387			+2 000
90:5 Regeringskansliet m.m.	5 933 787	-600 000		-48 000
90:6 Stöd till politiska partier	170 200			
90:7 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	13 207			-13 000
Summa	10 937 659	-544 300	-44 000	-33 000

¹ Förslaget i motion 2007/08:K314 av Lars Ohly m.fl. (v) till anslag för 2008 inom utgiftsområde 1 har i tabellen modifierats med anledning av tillägsbestämmelsen i 5.12.1 andra stycket riksdagsordningen.

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdena Demokrati, Regional samhällsorganisation och Minoritetspolitik samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. I utgiftsområdet ingår även vissa anslag som inte tillhör ett politikområde.

Utskottets överväganden

Demokrati

Politikområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för politikområde Demokrati, som är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras, och upphäver nuvarande mål för politikområdet samt avslår motionsyrkanden om avslag på förslaget.

Jämför reservation 1 (s).

Politikområdet omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter. Vidare ingår betalning av statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till myndigheter och andra berörda aktörer för biträde i samband med allmänna val. Därutöver inryms i politikområdet tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek samt en satsning på mångvetenskaplig demokratiforskning. Från och med 2007 ingår särskilda medel för uppföljning och utveckling av demokratipolitiken.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag (avsnitt 4.2) blir utgifterna för politikområdet totalt 97,1 miljoner kronor under 2008. Under 2009 och 2010 beräknas utgifterna till 98,7 respektive 100,5 miljoner kronor. Prognosen för innevarande budgetår är att utgifterna kommer att uppgå till 92,4 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

I propositionen föreslår regeringen att det nuvarande målet för politikområde *Demokrati* upphävs och ersätts med ett nytt, övergripande mål (avsnitt 4.3.1). Det nya, övergripande målet föreslås vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras.¹ Detta omfattar kvinnors och flickors respektive mäns och pojcars förutsättningar till demokratiskt inflytande och för att

¹ Det nuvarande målet för politikområdet är att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas (se prop. 2006/07:1 utg.omr. 1 avsnitt 4.3). Målet har beslutats av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:KU1, rskr. 2000/01:63).

bevaka sina mänskliga rättigheter. Regeringen anför att målet måste omdefinieras för att nu åstadkomma en justering av politiken i enlighet med den inriktning som regeringen beskrev i budgetpropositionen för 2007, bl.a. att stärka människors egenmakt och minska utanförskapet.

Enligt propositionen delas politikområdet in i verksamhetsområdena Demokrati och deltagande samt Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning. Inom politikområdet finns även integrationspolitiska mål. Vad gäller verksamhetsområdet *Demokrati och deltagande* upphör de tidigare målen att gälla när det nya, övergripande målet införs för politikområdet. Inom verksamhetsområdet ska indikatorer utvecklas för att följa upp det övergripande målet (avsnitt 4.3.1).

För verksamhetsområdet *Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning* är målet att värna integriteten, yttrandefriheten samt rättssäkerheten i den offentliga verksamheten (avsnitt 4.6.1). Några indikatorer anges inte. Däremot anføres att Justitiekanslern och Datainspektionen är de myndigheter som bidrar till måluppfyllelsen (se vidare nedan för dessa myndigheters verksamhet).

I propositionen omtalas också det långsiktiga målet för arbetet med *mänskliga rättigheter nationellt*, vilket är att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige (avsnitt 4.4.1). Detta innebär att de mänskliga rättigheterna, såsom de uttrycks genom Sveriges internationella åtaganden, inte får kränkas. Vidare kan här nämnas att skrivelsen En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009 (skr. 2005/06:95), som beslutades av den tidigare regeringen i mars 2006, innehåller 135 åtgärder som syftar till att stärka de mänskliga rättigheterna i Sverige. I ett fåtal fall har regeringen bedömt att aviserade åtgärder tills vidare inte ska genomföras (avsnitt 4.4.2).

Resultat

I propositionen redovisar regeringen resultat inom politikområde *Demokrati* (avsnitt 4.4). Resultaten redovisas bl.a. i förhållande till 2006 års övergripande mål för politikområdet samt utifrån de mål som beslutades i propositionen Demokrati för det nya seklet (prop. 2001/02:80) respektive i skrivelsen En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009.

Bland annat redovisas att valdeltagandet i 2006 års allmänna val ökade jämfört med 2002 och att regeringen under 2006 inrättade Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige som har i uppdrag att stödja statliga myndigheter, kommuner och landsting i deras arbete med att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i verksamheten.

För verksamhetsområdet *Demokrati och deltagande* redovisas ett flertal insatser och resultat (avsnitt 4.5). Redovisningen görs i förhållande till de mål som i propositionen alltså föreslås ska upphöra och ersättas av det nya övergripande målet för hela politikområdet.

Vad gäller förberedelsearbetet inför 2006 års allmänna val redovisas att Valmyndigheten genomförde informationsinsatser riktade till såväl allmänheten som vissa grupper i befolkningen. Insatserna bestod bl.a. i utskick till alla hushåll med information om nyheter inför valet, annonsering i tv, radio, webb och tidningar. Information om valet översattes till flera språk (inklusive teckenspråk) och utformades även som lättläst och på medier för synskadade. En utvärdering visar att i stort sett alla visste att det var val och de flesta visste också vilket datum. Röstkortet var den produkt som observerats av flest väljare och ansågs också ha högt informationsvärde. Kommuner och länsstyrelser var generellt sett nöjda eller mycket nöjda med den handledning och information de erhållit från Valmyndigheten.

En nyhet i 2006 års val var att kommunerna hade ansvar för all röstmottagning, inklusive förtidsröstning. Enligt regeringen var de flesta kommuner nöjda med att överta ansvaret för all röstmottagning. Vidare konstateras att antalet ställen för förtidsröstning ökade jämfört med föregående val liksom andelen förtidsröster. En annan nyhet gällde bestämmelser om budröstning, som innebär att budet på ytterkuvertet numera ska ange dels uppgift om sin egen roll som bud, dels hur väljarens identitet kontrollerats. Till följd av de nya bestämmelserna har röstmottagarna upplevt högre säkerhet vid mottagningen av rösterna, men mottagningen har tagit något längre tid. Ytterligare en nyhet gäller att väljare som inte är kända av röstmottagarna måste visa legitimation eller på annat sätt styrka sin identitet. Såvitt Valmyndigheten hittills har kunnat utreda har den nya ordningen fungerat väl.

Regeringens övergripande bedömning är att Valmyndigheten har uppnått de mål för verksamheten som ställdes upp för 2006 och att myndighetens insatser med anledning av de allmänna valen har varit ändamålsenliga. En slutgiltig utvärdering av förtidsröstningen kommer att lämnas till regeringen under hösten 2007, men en preliminär bedömning är att förändringarna varit positiva.

I propositionen redovisas även bl.a. 2006 års demokratisatsning, som löper under 2006 och 2007 och för vilken sammantaget 21 miljoner kronor har avsatts. I satsningen har bl.a. ingått valinformationsinsatser i kommuner med lågt valdeltagande, Skolval 2006, rådslag för att diskutera hinder och möjligheter för inflytande och insatser för förstärkt medborgarinflytande bland kommunmedlemmar som upplever ett utanförskap.

Regeringen bedömer i propositionen att flera av insatserna inom ramen för 2006 års demokratisatsning har haft positiva effekter.

Andra resultat som redovisas inom verksamhetsområdet Demokrati och deltagande avser medel till riksdagspartierna inför 2006 års val, IT och demokrati, främjande av demokratiforskning och aktiv medverkan i EU:s och Europarådets arbete för deltagande och mänskliga rättigheter.

Sammantaget finner regeringen att flera av insatserna inom verksamhetsområdet har bidragit till att nå det övergripande målet för politikområdet, dvs. att värna och fördjupa folkstyrelsen, men att ytterligare och mer fokuserade åtgärder krävs för att bl.a. stärka människors makt över de beslut som rör den egna vardagen.

För verksamhetsområdet *Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning* redovisar regeringen resultaten av Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet (avsnitt 4.6).

Regeringens övergripande bedömning är att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts. Justitiekanslern och Datainspektionen har, enligt regeringen, i allt väsentligt bedrivit sina respektive verksamheter på ett effektivt sätt och med god kvalitet. Se vidare nedan för dessa myndigheters resultat.

Inriktning

Vad gäller den framtida politikens inriktning anför regeringen att, med beaktande av de erfarenheter som de första årens demokratipolitik givit, det nu är dags för nya, mer fokuserade initiativ där hänsyn också bör tas till de nya utmaningar som den svenska demokratin står inför (avsnitt 4.8). En prioriterad uppgift inom verksamhetsområdet Demokrati och deltagande kommer under mandatperioden att vara att stärka människors egenmakt. Ett antal strategier kommer att prioriteras i demokratipolitiken bl.a. i syfte att stärka människors egenmakt, nämligen respekt för de mänskliga rättigheterna, goda möjligheter till insyn och inflytande, förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande, dialog för en förstärkt gemensam värdegrund i Sverige samt att motverka hot mot demokratin. Under 2008 avser regeringen bl.a. att inleda en satsning på en dialog och en samverkan med ett brett spektrum av aktörer i samhället i syfte att stärka respekten för demokratin och de mänskliga rättigheterna. Särskilt vill regeringen nå människor som i vanliga fall inte deltar i det offentliga samtalet eller i den politiska processen.

I propositionen framhåller regeringen också förekomsten av systematisk uppföljning. Det pågår sedan ett antal år tillbaka ett arbete med att utveckla indikatorer för att följa bl.a. demokratiutvecklingen på lokal nivå. Detta arbete kommer att fortsätta med beaktande av de nya prioriteringar som regeringen gör inom politikområdet. Regeringen har även inlett ett arbete med att identifiera nationella mål och indikatorer för ett urval av de mänskliga rättigheterna.

Revisionens iakttagelser

I propositionen redovisar regeringen Riksrevisionens iakttagelser som berör politikområdet (avsnitt 4.7). Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för 2006 avseende Valmyndigheten, Justitiekanslern och Datainspektionen.

Motionerna

I motion 2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s) framhålls den representativa demokratin betydelse. Enligt motionärerna innebär det ingen motsättning att uppmuntra engagemang vid sidan av den representativa demokratin; allt engagemang har ett egenvärde och ska uppmuntras. Att öppna för inflytande via folkrörelser och nätverk vid sidan av den representativa demokratin formella institutioner kräver dock, menar de, försiktighet så att inte principen om att allas röst ska räknas lika åsidosätts. Alternativa kanaler för insyn och inflytande får inte heller medverka till otydlighet om vem som bär ansvar för politiska beslut. Utgångspunkten för förändringar måste vara att de kan bidra till att stärka den representativa demokratin. Motionärerna anser därför att riksdagen bör avvisa regeringens förslag till förändringar i demokratimålet (yrkande 7). I stället bör det övergripande målet även försettningsvis vara att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas.

Även i motion 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag till nytt mål för politikområdet Demokrati (yrkande 23).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar den i propositionen framförda uppfattningen att demokrati förutsätter förverkligande av de mänskliga rättigheterna och att de mänskliga rättigheterna samtidigt förutsätter ett demokratiskt styrelseskick och stärks av en demokrati där människor har makt över den egna vardagen och möjligheter att påverka. Genom att lyfta fram begreppet egenmakt tydliggörs, enligt utskottets mening, det ömsesidiga beroendet mellan demokrati och mänskliga rättigheter. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ersätta det gamla målet för politikområde Demokrati med ett nytt mål, som är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. Således avstyrker utskottet motionerna 2007/08:K404 yrkande 7 och 2007/08:Fi277 yrkande 23.

Vad som härutöver redovisas i propositionen avseende politikområde Demokrati föranleder i detta sammanhang inget uttalande från utskottets sida. I fråga om det sätt på vilket resultatredovisningen är utformad i budgetpropositionen kan utskottet här dock notera de diskussioner som sedan en tid har pågått mellan tjänstemän från riksdagen och Finansdepartementet. Diskussionerna gäller en eventuell förändring av regeringens resultatredovisning till riksdagen. Utskottet finner det lämpligt att avvakta resultatet av dessa diskussioner och har i nuläget därför inga synpunkter på hur resultatredovisningen har utformats i den aktuella budgetpropositionen.

Allmänna val

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 46:1 *Allmänna val och demokrati* på 26 090 000 kr samt bemyndigar regeringen att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kr under 2009, högst 5 000 000 kr under 2010 och högst 5 000 000 kr under 2011.

Från anslaget betalas statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till myndigheter och andra berörda aktörer för biträde i samband med val. Vidare ingår medel för uppföljning och utveckling av demokratipolitiken och Vetenskapsrådets satsning på mångvetenskaplig demokratiforskning.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:1 *Allmänna val och demokrati* för 2008 ska uppgå till 26 090 000 kr. Jämfört med 2007 innebär förslaget en ökning av anslaget med 2 000 000 kr. Ökningen är till för att finansiera initieringen av dialog och samverkan med aktörer i samhället i syfte att stärka respekten för demokratin och de mänskliga rättigheterna.

Bemyndigandet

I propositionen föreslås även att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för anslaget besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kr under 2009, högst 5 000 000 kr under 2010 och högst 5 000 000 kr under 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Justitiekanslern

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 46:2 *Justitiekanslern* på 23 801 000 kr och avslår ett motionsyrkande om ökning av anslaget.

Anslaget används för Justitiekanslerns verksamhet. Justitiekanslerns främsta uppgifter är att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen, att bevaka statens rätt i rättegångar, att svara för statens skadereglering, att vara regeringens juridiske rådgivare samt att vara åklagare i mål rörande tryck- och yttrandefrihetsbrott. Justitiekanslern utövar också tillsyn över advokatväsendet och har vissa uppgifter enligt lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning. Justitiekanslern bedriver även arbetet med att, för statens räkning, överklaga beslut om rättshjälp och ersättning till rättsliga biträden. Dessutom företräder Justitiekanslern svenska staten i de internationella oljeskadefonderna.

Propositionen

Verksamheten

Justitiekanslern har under 2006 bedrivit tillsyn över den offentliga verksamheten bl.a. genom sin inspektionsverksamhet. Under året utfördes fem inspektioner. Tillsynsprojektet om rättssäkerheten i brottmålsprocessen avslutades och projektgruppen överlämnade sin rapport till Justitiekanslern i juni.

Arbetet med att värna tryck- och yttrandefriheten fortgick under 2006. Antalet inkomna ärenden på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området minskade betydligt jämfört med 2005. En stor andel av anmälningarna avsåg publiceringar som faller utanför det grundlagsskyddade området, t.ex. publiceringar på Internet där webbplatsen inte omfattats av den s.k. databasregeln i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen. Vidare handlades ett stort antal skadeståndsärenden. Inom området integritet arbetade Justitiekanslern under 2006 bl.a. med att föra talan i domstol i syfte att få fram ytterligare prejudikat. Målen avsåg allmän kameraövervakning.

Totalt sett ökade antalet inkomna ärenden hos Justitiekanslern mellan 2005 och 2006 från drygt 7 100 till ca 8 400, vilket motsvarar 18 %. Den främsta orsaken är den ökning av antalet tillsynsärenden som kommit in till myndigheten.

Liksom tidigare år prioriterade Justitiekanslern under 2006 avgörandet av äldre ärenden. Endast ett av myndighetens ärenden är äldre än två år. Antalet ärenden i balans fortsatte dock att öka, även om ökningstakten var mindre än under 2005.

Den 1 april 2007 trädde en ny inre organisation i kraft hos Justitiekanslern. Grundtankarna med denna är ökad specialisering och renodling, vilket ska leda till en bättre verksamhet både när det gäller kvalitet och effektivitet.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:2 *Justitiekanslern* för 2008 fastställs till 23 801 000 kr. I förhållande till 2007 ökar anslaget med 2 182 000 kr. Av dessa tillförs 2 000 000 kr för att Justitiekanslern ska kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet med bibehållen kvalitet. Bakgrunden är den ökade ärendetillströmningen som lett till att ärendebalansen vid myndigheten ökar. Återstoden av anslagsökningen beror på pris- och löneomräkning.

Motionen

I motion 2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp) föreslås en ökning av anslaget med 1 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Ökningen syftar till att förstärka Justitiekanslerns arbete vad gäller bekämpning av hatbrott som exempelvis begås via Internet och värnandet av meddelarfrihet och yttrandefrihet i arbetslivet (yrkande 7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 46:2 *Justitiekanslern* för 2008 ska uppgå till 23 801 000 kr och avstyrker motion 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 i denna del och 7, enligt vilka anslaget ska utgå med ett högre belopp.

Datainspektionen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 46:3 *Datainspektionen* på 32 154 000 kr.

Anslaget används för Datainspektionens förvaltningskostnader. Datainspektionen har till uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Propositionen

Verksamheten

För Datainspektionen redovisas i propositionen verksamheten avseende tillsynen över behandlingen av personuppgifter och tillsynen och tillståndsgivningen inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Vad gäller tillsynen över behandlingen av personuppgifter inriktade inspektionen under 2006 verksamheten mot nya företeelser, känsliga områden samt områden där risken för missbruk är särskilt stor. Från dessa utgångspunkter fokuserade inspektionen på följande områden: arbetslivet, brottsbekämpning/integritet, e-förvaltning, elektroniska spår, försäkringsbolag, hälso- och sjukvård, kameraövervakning och trängselskatteförsöket.

Under året inleddes 52 fältinspektioner och 10 enkätinspektioner och 50 inspektionsärenden avslutades. Så kallade temainspektioner prioriterades, vilket innebär en bred och djup granskning av en bransch eller sektor.

Antalet klagomål till Datainspektionen minskade från 450 till drygt 300 under 2006 jämfört med föregående år, vilket är ett trendbrott. Enligt propositionen är det svårt att säga vad minskningen beror på. Liksom tidigare år rörde klagomålen till största delen publicering av personuppgifter på Internet, direktadresserad reklam, gallring, information, användning av personnummer och behandling av personuppgifter i arbetslivet.

Av inspektionens informationsverksamhet rörde en mycket stor del personuppgiftslagen (1998:204). Under året fortsatte också utbildningen av personuppgiftsombud.

Det internationella samarbetet i fråga om skydd för personuppgifter och personlig integritet utvecklas alltmer, framför allt inom Europa. I propositionen uppges att inspektionen strävar efter att förstärka samspelet mellan det nationella och det internationella arbetet.

Vad gäller tillsynen och tillståndsgivningen inom kreditupplysningsområdet präglades den under året av de nya tjänster som erbjuder kreditupplysningar via Internet och sms och som bedrivs under åberopande av grundlagsskydd; enligt propositionen bedrivs för närvarande i Justitiedepartementet en översyn av förhållandet mellan kreditupplysningslagen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Under 2006 inleddes 15 tillsynsärenden enligt kreditupplysningslagen, varav 1 inspektion. Samtidigt avslutades 23 tillsynsärenden, varav 3 inspektioner. Den nedlagda resursinsatsen för inspektionsverksamheten ökade i förhållande till 2005.

Vad gäller tillsynen på inkassoområdet har tidigare tillsyn visat att det funnits brister i kommunikationen mellan gäldenär och inkassoombud, varför detta prioriterades under 2006.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:3 *Datainspektionen* för 2008 fastställs till 32 154 000 kr. Bortsett från den pris- och löneomräkning som görs är anslaget oförändrat jämfört med 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Svensk författningssamling

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 46:4 *Svensk författningssamling* på 845 000 kr.

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den s.k. frilistan.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 46:4 *Svensk författningssamling* för 2008 fastställs till 845 000 kr. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Valmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 46:5 *Valmyndigheten* på 14 160 000 kr.

Under anslaget anvisas medel för Valmyndighetens arbetsuppgifter som central förvaltningsmyndighet för frågor om val och folkomröstningar.

Propositionen

Verksamheten

Som framgått i det föregående redovisas i propositionen Valmyndighetens förberedelsearbete och genomförande av 2006 års allmänna val. I propositionen redovisas också att det vid Valmyndigheten pågår ett löpande arbete när det gäller att följa den nationella och internationella utvecklingen av elektronisk röstning, hantera ansökningar om registreringar av politiska partier samt att utse nya ledamöter till riksdagen och företrädare för Europaparlamentet.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:5 *Valmyndigheten* för 2008 ska uppgå till 14 160 000 kr. Bortsett från uppräknig till följd av pris- och löneomräkning innebär det en oförändrad anslagsnivå jämfört med innevarande år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Mediepolitik

Politikområdet

Politikområde Mediepolitik omfattar dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom från skadligt innehåll i massmedierna. Till området hör Presstödsnämnden, Taltidningsnämnden, Radio- och TV-verket, Granskningsnämnden för radio och TV, Statens biografbyrå samt Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Politikområdet är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Under utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslagen Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, Presstöd, Stöd till radio- och kassettidningar, Radio- och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV.

Propositionen

Utgiftsutveckling

En mer utförlig beskrivning och analys av politikområdet återfinns i den del av budgetpropositionen som behandlar utgiftsområde 17, som bereds av kulturutskottet. Enligt den delen blir de totala utgifterna för politikområdet 758,2 miljarder kronor under 2008 (utg.omr. 17 avsnitt 5.2). Under

2009 och 2010 beräknas utgifterna till 758,1 miljoner respektive 759,8 miljoner kronor. Enligt prognosen för innevarande år kommer utgifterna att uppgå till 712,4 miljoner kronor.

För den del av politikområdet som ligger inom utgiftsområde 1 blir utgifterna för 2008 enligt propositionen 724,6 miljoner kronor. De beräknade utgifterna för 2009 och 2010 är 723,6 miljoner respektive 724,4 miljoner kronor. Prognosen är att utgifterna under innevarande år kommer att uppgå till 679,7 miljoner kronor. Utgifterna blir i så fall klart lägre än i statsbudgeten för 2007. Detta beror främst på lägre utgifter för presstödet.

Mål och indikatorer

Målet för mediepolitiken är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna (utg.omr. 17 avsnitt 5.3). Målet har beslutats av riksdagen (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Indikatorer för politikområdet anges inte i propositionen.

Resultat

I propositionen redogör regeringen för olika resultat inom politikområdet (utg.omr. 17 avsnitt 5.4), bl.a. situationen för lokal icke-kommersiell radio och arbete med att skydda barn och unga mot skadligt medieinnehåll.

Vad gäller digital-tv-övergången anför regeringen att den femte och sista etappen genomförs under hösten 2007, vilket innebär att all marksänd tv i Sverige kommer att distribueras med digital teknik vid ingången av 2008. Digital-tv-kommissionen, som har regeringens uppdrag att planera och följa övergången, konstaterar i sin rapport för 2006 att utbyggnaden av sändarnäten har resulterat i att tillgången till regionala sändningar från SVT har förbättrats liksom tillgången till det sändningsnät där bl.a. TV 4 ingår. De berörda hushållen har varit väl informerade och haft en hög kännedom inför övergångsdagen. Endast ett mycket litet antal hushåll har upplevt allvarliga störningar under övergångsperioden. Regeringen gör bedömningen att de statliga insatserna för att informera berörda hushåll har varit framgångsrika.

Vad gäller digital radio gjorde i december 2005 den tidigare regeringen bedömningen att det inte fanns skäl att för tillfället välja en enskild teknik för den framtida ljudradiodistributionen och att det därför inte var aktuellt att besluta om en utbyggnad av de digitala sändningarna med DAB-teknik (skr. 2005/06:66, bet. 2005/06:KU30, rskr. 2005/06:192). I januari 2006 fick Radio- och TV-verket i uppdrag att följa utvecklingen av tekniker för digital distribution av ljudradio och att i dialog med branschen ta fram underlag för en löpande bedömning av olika tekniker. I juni 2007 lämnades en andra delrapport till regeringen. Uppdraget ska slutligt redovisas i juni 2008 och regeringen gör bedömningen att redovisningen har betydelse för framtida ställningstaganden angående den digitala radion.

Vad gäller dagspressen redovisar regeringen att presstödet, som lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd, under 2006 uppgick till totalt 512,2 miljoner kronor. Driftsstöd betalades ut till 73 tidningar och distributionsstöd till 139 tidningar. Jämfört med föregående år ökade under 2006 utgifterna för presstödet på grund av att ytterligare en högfrekvent dagstidning beviljades driftsstöd med 15,3 miljoner kronor. Särskilt distributionsstöd för lördagsutdelning utbetalades till 75 tidningar. Som aviserades i budgetpropositionen för 2007 upphörde det särskilda distributionsstödet för lördagsutdelning vid utgången av 2006 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 17 avsnitt 5.7, bet. 2006/07:KU1 s. 25).

Vidare vad gäller presstödet omnämner regeringen riksdagens beslut i december 2006 om att tidigare beslutade förändringar av driftsstödet inte, såsom ursprungligen var tänkt, skulle träda i kraft den 1 januari 2007 utan vid en senare tidpunkt som regeringen bestämmer (prop. 2006/07:1 utg.omr. 1, bet. 2006/07:KU1, rskr. 2006/07:48). Beslutet fattades efter det att kommissionen meddelat att en fördjupad granskning skulle inledas av det svenska presstödet förenlighet med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget (se vidare prop. 2006/07:1 utg.omr. 1 avsnitt 5.2.2).

Vad gäller taltidningar utgavs 2006 sammanlagt 96 taltidningar. Vanligast var radiotidningar, därefter s.k. RATS-tidningar, kassettidningar och CD-tidningar. Sett över en femårsperiod är det totala antalet taltidningar som ges ut ungefär konstant. Antalet taltidningsabonnenter har minskat de senaste åren och uppgick under 2006 till 7 938. Enligt Taltidningsnämnden beror nedgången till stor del på bristande tillgång på mottagare. Trenden första halvåret 2007 är dock att antalet abonnenter ökar. En målsättning för Taltidningsnämndens verksamhet är att en större andel av taltidningarna ska distribueras med digital teknik. Nya mottagare som kan ta emot analoga sändningar och som också är förberedda för att ta emot digitala sändningar har tagits fram och börjat levereras till abonnenterna. Samtliga mottagare beräknas vara utbytta under 2008. I propositionen noterar regeringen att antalet taltidningsabonnenter har blivit allt färre. Enligt regeringen, som menar att stödet till radio- och kassettidningar fyller en viktig funktion i samhället, är det för tidigt att dra några slutsatser om Taltidningsnämndens satsningar är tillräckliga för att långsiktigt vända den vikande trenden.

Vad gäller arbetet inom EU gör regeringen bedömningen att förhandlingarna av TV-direktivet har lett till ett resultat som kan välkomnas. Sverige hade önskat att de gemensamma europeiska reglerna för reklam riktad till barn och för alkohol skulle ha utformats mera restriktivt. En sammanvägd bedömning är dock att svenska synpunkter har fått genomslag i förhandlingarna och att resultatet från svensk utgångspunkt är tillfredsställande.

Inriktning

Regeringen anför i propositionen att grunden för utveckling och civilisation är att idéer, kunskap och åsikter kan utbytas, varför mediepolitikens viktigaste uppgift är att garantera yttrande-, tryck- och etableringsfrihet (utg.omr. 17 avsnitt 5.6). Det är av största vikt att medierna står så fria som möjligt från statlig styrning. Regeringen anför vidare att mediemarknaden stimuleras av mångfald och konkurrens. Medieområdet kräver dock, menar regeringen, mer än rena marknadslösningar om mer grundläggande värden ska säkras. För att värna kvaliteten och att ett allsidigt medieutbud kan komma alla till del är det enligt regeringen viktigt att ge radio och tv i allmänhetens tjänst goda möjligheter att verka och utvecklas, och det är i vissa fall nödvändigt att reglera användningen av ett begränsat frekvensutrymme, t.ex. för sändningar i radio och tv.

Genom övergången till digitala sändningar frigörs frekvensutrymme. Enligt propositionen pågår ett arbete inom Regeringskansliet för att ta ställning till hur utrymmet ska användas. Arbetet påverkas bl.a. av en strävan inom EU att samordna medlemsstaternas frekvensanvändning. I propositionen aviseras en proposition om tillstånd för digital marksänd tv. En sådan proposition har senare också överlämnats till riksdagen (prop. 2007/08:8).

Vad gäller presstödet och dess förenlighet med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget uppger regeringen att den våren 2007 inlett en dialog med kommissionen. Med utgångspunkt i ett försvar av presstödet har regeringen öppnat för möjligheten att modifiera delar av regelverket för att garantera att det står i överensstämmelse med de gemensamma konkurrens- och statsstödsreglerna. Enligt propositionen fortsätter dialogen under hösten 2007. Som framgått i det föregående beslutade riksdagen hösten 2006 att förändringarna av driftsstödet ska träda i kraft vid en tidpunkt som regeringen bestämmer. På grund av den fortsatta dialogen mellan regeringen och kommissionen är det, enligt propositionen, inte möjligt att i nuläget bedöma när förändringarna i driftsstödet kan genomföras.

I sammanhanget kan även nämnas att regeringen i budgetpropositionen för 2008 gör bedömningen att reklamskatten bör sänkas för vissa periodiska publikationer (vol. 1 avsnitt 5.7.3). En promemoria med förslag i frågan, Sänkt reklamskatt för vissa periodiska publikationer (Finansdepartementet 2007-06-12), har remissbehandlats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med lagförslag under hösten 2007. Sänkningen av reklamskatten utgör, enligt regeringen, ett ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten (se även prop. 2006/07:100 avsnitt 1.8.4). Regeringen framhöll i förra årets budgetproposition vikten av att den resterande reklamskatten avskaffas så snart som möjligt men gjorde samtidigt den bedömningen att det för närvarande inte förelåg förutsättningar för finansiering av ett sådant avskaffande (prop. 2006/07:1 vol. 1 avsnitt 5.7.4).

Vad gäller taltidningar anser regeringen att det finns skäl att närmare analysera hur stort behovet av taltidningar är på lång sikt mot bakgrund av utvecklingen av olika tekniker för synskadade att tillgodogöra sig information. I propositionen aviseras en översyn av stödet till radio- och kassettidningar, i vilken bl.a. den nämnda analysen kommer att ingå.

Härutöver redovisas ett antal pågående eller kommande översyner och utredningar på olika områden inom politikområdet. Dessa gäller bl.a. villkoren för kommersiell radio, framtidsförutsättningarna för lokal icke-kommersiell radio och tv och genomförande av TV-direktivets nya regler i den svenska lagstiftningen. Regeringen uppger också att den inte har för avsikt att vidta några åtgärder med anledning av de förslag som lagts av Mediekoncentrationskommittén (SOU 1999:30).

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna avseende myndigheterna inom politikområdet (utg.omr. 17 avsnitt 5.5).

Utskottets ställningstagande

Vad som redovisas i propositionen avseende politikområde Mediepolitik föranleder i detta sammanhang inget uttalande från utskottets sida (angående resultatredovisningens utformning i budgetpropositionen, se utskottets ställningstagande ovan under Demokrati, avsnittet Politikområdet).

Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* på 6 460 000 kr.

Anslaget används för Presstödsnämndens och Taltidningsnämndens förvaltningskostnader. Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassettidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* för 2008 fastställs till 6 460 000 kr. Bortsett från uppräknning till följd av pris- och löneomräkning innebär det en oförändrad anslagsnivå jämfört med 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Presstöd

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 27:2 *Presstöd* på 567 119 000 kr. Härutöver föreslår utskottet att riksdagen avslår motionsyrkanden om synen på presstödet i samband med kommissionens granskning av stödet. Utskottet hänvisar till vad regeringen redovisat som sin utgångspunkt för dialogen med kommissionen. Med hänvisning till de begränsade resultat som uppnåtts föreslår utskottet även att riksdagen avslår motioner avseende särskilt distributionsstöd för lördagsutdelning. Slutligen föreslår utskottet, bl.a. med hänvisning till vad regeringen aviserat, att riksdagen avslår en motion om översyn av presstödet.

Jämför reservation 2 (s, v, mp).

Anslaget används för bidrag till dagspressen i enlighet med bestämmelserna i presstödsförordningen (1990:524). Presstöd lämnas i form av driftstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor. Under 2007 används anslaget även för bidrag till dagspressen i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2001:898) om särskilt distributionsstöd. Stödformen upphörde den 31 december 2006, men utbetalningar av beviljade bidrag belastar anslaget under 2007.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:2 *Presstöd* för 2008 fastställs till 567 119 000 kr. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år. Den anslagsökning om 60 000 000 kr som riksdagen beslutade om hösten 2006 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 1, bet. 2006/07:KU1, rskr. 2006/07:48), och som var en följd av de tidigare beslutade förändringarna av driftsstödet som för närvarande är föremål för dialog mellan regeringen och kommissionen (se vidare ovan), ingår således även i budgeten för 2008.

Som omnämnts ovan redovisas i propositionen att det särskilda distributionsstödet för lördagsutdelning upphörde vid utgången av 2006. Skälen härför redovisade regeringen i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 17 avsnitt 5.7). Regeringen konstaterade då att det särskilda distributionsstödet hade haft en mycket begränsad effekt bl.a. eftersom endast

ett mycket litet antal abonnenter hade återfått sin lördagstidning sedan stödet infördes. Regeringen ansåg inte att effekterna av stödet var tillräckligt stora för att motivera kostnaderna och att stödet därför inte borde förlängas.

Som också nämnts ovan aviserar regeringen i propositionen ett förslag under hösten 2007 om lättnader i reklamskatten.

Motionerna

Berit Andnor m.fl. (s) föreslår i motion 2007/08:K404 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om synen på presstödet (yrkande 10). Motionärerna framhåller presstödet betydelse för den svenska dagspressen, och utan presstödet kommer samtliga svenska andratidningar att tvingas lägga ned. De anser att det finns anledning att vara orolig i det läge som uppkommit, där kommissionen av den borgerliga regeringen tillåtit sig i det svenska presstödssystemet, och de anför att det är av yttersta vikt att regeringen med bestämdhet och kraft står upp för det presstöd som beslutats om över blockgränserna och inte accepterar en från EU dikterad urvattning av systemet som äventyrar mångfalden i svensk press. Även i motion 2007/08:K324 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s) föreslås ett tillkännagivande om vikten av att slå vakt om presstödet.

I motion 2007/08:K406 av Kurt Kvarnström och Marita Ulvskog (s) anförs att flera tidningar aviserat att utdelningen på lördagar ska upphöra sedan indragningen av distributionsstödet för lördagsutdelning. Det är enligt motionärerna speciellt tidningar ute i landsorten som har för avsikt att fatta sådana beslut. En sådan utveckling skulle innebära att en stor del av befolkningen inte får tillgång till nyhetsförmedling under veckosluten. Motionärerna anser att utvecklingen bör ses över och föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i motionen. Kurt Kvarnström och Carin Runeson (s) föreslår i motion 2006/07:K344 ett tillkännagivande med liknande innebörd.

I motion 2007/08:K295 av Jan Ericson (m) anförs att mest presstöd går till storstadstidningar och att skattesubvention av vissa tidningar är att sätta konkurrensen ur spel. Motionären föreslår en översyn för att klargöra huruvida presstödet kan vara kvar i sin nuvarande form och eftersom reklamskatten finansierar presstödet bör även den ingå i översynen.

Övrigt

Svar på skriftlig fråga

Den 7 november 2007 besvarade kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth en skriftlig fråga om skyndsamt besked om det statliga presstödet utformning och nivå (fr. 2007/08:201). I svaret anförde kulturministern att dialogen med kommissionen, som för närvarande sker på tjänstemannanivå, om presstödet förenlighet med den gemensamma marknaden pågår så länge

kommissionen behöver ytterligare information, varför det är svårt att bedöma hur lång tid diskussionerna kommer att fortsätta. Det går inte heller, anförde kulturministern, att säga när de förändringar som riksdagen beslutade i juni 2006 kan träda i kraft. I svaret försäkrade kulturministern att man arbetar aktivt med frågan och vill nå ett avslut i processen så snabbt som möjligt.

Interpellation

Den 13 november 2007 besvarade kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth en interpellation om presstödet (ip. 2007/08:54). Kulturministern anförde bl.a. att tjänstemän från Regeringskansliet och kommissionens konkurrensdirektorat träffats vid några tillfällen för att klarlägga reglerna och omfattningen av det befintliga presstödet. Direktivet till tjänstemännen inför mötena har varit att redovisa fakta och att förmedla den svenska regeringens position i presstödsfrågan, dvs. att presstödet är ett viktigt instrument för att främja mångfalden på mediemarknaden, men att regeringen också är öppen för möjligheten att modifiera delar av regelverket för att garantera att det stämmer överens med statsstödsreglerna.

Information från Regeringskansliet

Den 15 november 2007 lämnade företrädare för Regeringskansliet, däribland statssekreteraren vid Kulturdepartementet, information om den pågående dialogen mellan regeringen och kommissionen och om ett möte i Bryssel på tjänstemannanivå den 12 november 2007. Statssekreteraren framhöll att utgångspunkten från regeringens sida är att försvara presstödet samtidigt som den är öppen för sådana förändringar av stödet att det kan anses förenligt med EG:s statsstödsregler. Vidare redovisades frågor som tagits upp vid mötet den 12 november. Ytterligare möte med kommissionen uppgavs vara att vänta inom kort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag 27:2 *Presstödet*.

Vad gäller synen på presstödet noterar utskottet den dialog som för närvarande förs mellan regeringen och kommissionen avseende presstödet förenlighet med EG-fördragets bestämmelser om statligt stöd. Det kan visa sig nödvändigt att förändra regelverket för att garantera att det står i överensstämmelse med de gemensamma konkurrens- och statsstödsreglerna. Regeringen har uppgett att dialogen sker med utgångspunkt i ett försvar av presstödet. Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte finns anledning för riksdagen att göra sådana tillkännagivanden som föreslås i motionerna 2007/08:K404 (s) yrkande 10 och 2007/08:K324 (s). Motionerna avstyrks.

Det särskilda distributionsstödet upphörde den 31 december 2006. Utbetalningar av beviljade bidrag belastar anslaget även under 2007. I propositionen redovisas att det särskilda distributionsstödet har haft en mycket begränsad effekt. Utskottet delar inte den uppfattning som framförs i motionerna 2007/08:K406 (s) och 2006/07:K344 (s) och avstyrker dem således.

Slutligen föreslås i motion 2007/08:K295 (m) en översyn av presstödet inklusive reklamskatten. Utskottet kan notera att regeringen har uppfattningen att reklamskatten ska avskaffas, men att det först kan ske när de finansiella förutsättningarna för ett avskaffande föreligger. De förändringar som föreslås under hösten 2007 ska enligt regeringen ses som ett steg i avskaffandet. Utskottet finner mot denna bakgrund att det för närvarande inte föreligger skäl för en sådan översyn som föreslås i motionen.

Stöd till radio- och kassettidningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* på 125 456 000 kr och avslår motionsyrkanden om att stödet bör behållas på nuvarande nivå.

Anslaget används för bidrag till dagstidningar i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* för 2008 ska uppgå till 125 456 000 kr. Det är en minskning med 700 000 kr jämfört med innevarande år, vilket i propositionen motiveras med omprioriteringar inom politikområdet.

I propositionen anförs även att de 25 000 000 kr som tidigare engångsvis tillförts anslaget för inköp av nya taltidningsmottagare behöver disponeras t.o.m. 2008. Som redovisas ovan beräknas samtliga mottagare vara utbytt under 2008. Som också framgår ovan aviserar regeringen en översyn av stödet till radio- och kassettidningar. I propositionen redovisas även Taltidningsnämndens bedömning att tidningsföretagen på sikt kan förväntas få minskade kostnader i sammanhanget, varför nämnden beslutat att genomföra en översyn av nivåerna i schablonersättningarna till radio-, kasset- och CD-tidningarna (utg.omr. 17 avsnitt 5.4.6).

Motionerna

I motion 2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s) föreslås att anslaget ökar med 700 000 kr jämfört med regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Enligt motionärerna redovisar regeringen inga skäl för neddragningen av stödet till radio- och kassettidningar, vilket skapar osäkerhet när den samtidigt anger att det ska ske en översyn av stödet. Motionärerna vill behålla stödet på nuvarande nivå tills en eventuell översyn är avslutad (yrkande 2). Mona Sahlin m.fl. (s) för i motion 2007/08:Fi277 fram ett förslag med samma innebörd (yrkande 19).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* för 2008 ska uppgå till 125 456 000 kr och avstyrker motion 2007/08:K404 (s) yrkande 1 i denna del, i vilken föreslås att anslaget ska utgå med ett högre belopp. Därmed avstyrker utskottet även yrkande 2 i samma motion samt motion 2007/08:Fi277 (s) yrkande 19.

Radio- och TV-verket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 27:4 *Radio- och TV-verket* på 14 485 000 kr.

Anslaget används för Radio- och TV-verkets förvaltningskostnader. Radio- och TV-verket beslutar i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och TV-sändningar riktade till allmänheten i de fall uppgifterna inte ligger på regeringen eller någon annan särskilt angiven myndighet.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:4 *Radio- och TV-verket* för 2008 fastställs till 14 485 000 kr. Med undantag för pris- och löneomräkning är anslaget oförändrat i förhållande till innevarande år. Förslaget innebär en ökning av anslaget med 2 489 000 kr i förhållande till innevarande år. Som skäl för anslagsökningen hänvisar regeringen till propositionen om tillstånd för digital marksänd tv (se ovan). Förslaget i propositionen innebär att Radio- och TV-verket i fortsättningen ska meddela alla sändningstillstånd utom för sändningar i allmänhetens tjänst, för vilka tillstånd även i fortsättningen ska meddelas av regeringen. Under förutsättning att riksdagen godkänner förslagen i den kommande propositionen tillförs anslaget

2 400 000 kr, varav 1 700 000 kr engångsvis under 2008 för verkets utökade uppgift med tillståndsgivningen. Härutöver uppräknas anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Granskningsnämnden för radio och TV

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* på 11 075 000 kr.

Anslaget används för nämndens förvaltningskostnader. Granskningsnämnden för radio och TV ska genom efterhandsgranskning utöva tillsyn över att programföretagen följer reglerna som rör innehållet i ljudradio- och tv-sändningar till allmänheten. Vidare ska nämnden följa innehållet i utländska ljudradio- och tv-sändningar som riktas till den svenska allmänheten. Nämnden granskar program efter anmälan eller på eget initiativ. Ett mål för nämnden är att öka kunskapen hos allmänheten om gällande regelsystem och om nämndens verksamhet och praxis. Nämnden har också i uppdrag att rapportera till regeringen om radio- och tv-företagens programverksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* för 2008 fastställs till 11 075 000 kr. Det är en ökning jämfört med innevarande år. Ökningen är en följd av dels pris- och löneomräkning, dels beslut för att finansiera nämndens utökade uppdrag som tidigare har beslutats av riksdagen (prop. 2005/06:112, bet. 2005/06:KrU28, rskr. 2005/06:323).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Regional samhällsorganisation

Politikområdet

Politikområdet Regional samhällsorganisation avser den samordnade länsförvaltningen med de 21 länsstyrelserna och de former för ansvarsfördelning mellan stat och kommun i form av kommunala samverkansorgan eller försöksverksamhet som återfinns i vissa län.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag (avsnitt 6.2) blir utgifterna för politikområdet totalt 2 372,3 miljoner kronor under 2008. Under 2009 och 2010 beräknas utgifterna till 2 504,0 miljoner respektive 2 568,3 miljoner kronor. Prognosen för innevarande budgetår är att utgifterna kommer att uppgå till 2 397,7 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Målet för politikområdet Regional samhällsorganisation är att länen ska utvecklas genom att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar (avsnitt 6.3). Målet har beslutats av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:BoU1, rskr. 2000/01:90). Oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan stat och kommun gäller målet för samtliga län.

Resultatindikatorer saknas för politikområdet.

Resultat

I propositionen delas resultatredovisningen för politikområdet upp i de tre verksamhetsområdena kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete, ärendehandläggning och tillsyn och vägledning (avsnitt 6.4).

Vad gäller *kunskapsuppbyggnad och samordnings- och sektorsövergripande arbete* framgår av propositionen att länsstyrelserna har använt över hälften av verksamhetskostnaderna för detta område. Verksamhetsområdet är således det mest resurskrävande området. Verksamhetsområdets andel av de totala verksamhetskostnaderna ökade också något under 2006. I propositionen framhålls betydelsen av att det sektorsövergripande arbetet prioriteras internt vid länsstyrelserna. De hinder som förs fram av länsstyrelserna för ett sektorsövergripande arbete är bl.a. sektoriseringen inom den statliga verksamheten samt att uppgifterna är resurskrävande.

Vad gäller *ärendehandläggning* uppges i propositionen att det under 2006 inkom ca 1 020 000 ärenden till länsstyrelserna. Därutöver tillkom knappt 50 000 initiativärenden. Jämförelse med föregående år är inte möjlig på grund av förändrad struktur för redovisning av ärendestatistik. Andelen av de totala kostnaderna för länsstyrelserna som lades på ärende-

handläggning minskade jämfört med tidigare år. Enligt propositionen indikerar detta att länsstyrelsernas pågående utvecklingsarbete, t.ex. införande av elektroniska lösningar, resulterat i ett effektivare resursutnyttjande inom verksamhetsområdet.

Vad gäller *tillsyn och vägledning* uppges i propositionen att länsstyrelserna utövar tillsyn inom en rad områden. Flertalet länsstyrelser har tillsynsplaner, men inom vissa områden anger några länsstyrelser att sådana av olika skäl saknas. I propositionen redovisas skäl som anförts av länsstyrelserna. Tillsyn som andel av den totala kostnaden har därmed ökat något sedan föregående år. I propositionen uppges vidare att tillsynen bedrivs av personal som oftast även har andra arbetsuppgifter, vilket innebär att tillsynsverksamheten "konkurrerar" om de tillgängliga resurserna. Omfattningen av inkommande ärenden blir styrande för i vilken grad målstyrd tillsyn kan prioriteras, och konsekvenserna blir att den egeninitierade tillsynen blir eftersatt och inte kan utföras i önskvärd omfattning.

Regeringen gör i propositionen bedömningen att länsstyrelserna har bedrivit sin verksamhet på ett i huvudsak tillfredsställande sätt och med gott resultat. Liksom tidigare år finns det dock, enligt regeringen, skillnader mellan de olika länsstyrelserna och mellan de olika sakområdena.

Inriktning

I propositionen framhåller regeringen principen om den samordnade länsförvaltningen (avsnitt 6.6). Principen innebär bl.a. att regional statlig verksamhet ska inordnas i länsstyrelsen där det är lämpligt. Regeringens uppfattning är att länsstyrelserna erbjuder en unik möjlighet till statlig samverkan och samordning på regional nivå, men att den bör utnyttjas bättre än vad som görs i dag.

Regeringen omnämner delar av Ansvarskommitténs förslag (SOU 2007:10). En samordnare har utsetts för att underlätta lokala och regionala samtal om en förändrad regional indelning. Regeringen redogör även för pågående arbete för ökad samordning mellan länsstyrelserna och förbättrad styrning och uppföljning av länsstyrelsernas verksamhet. Regeringen anför även att den avser att följa upp länsstyrelsernas tillsynsarbete, inte minst mot bakgrund av kritik bl.a. från Riksrevisionen och signaler om att den egeninitierade tillsynen blivit nedprioriterad (se vidare nedan).

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har i den årliga revisionen i allt väsentligt funnit länsstyrelsernas årsredovisningar rättvisande (avsnitt 6.5). Revisionsberättelse med invändning avseende 2006 har lämnats för Länsstyrelsen i Örebro län. Föregående år fick tre länsstyrelser invändning (länsstyrelserna i Gävleborgs, Jämtlands och Kronobergs län). Länsstyrelsen i Örebro län har angett att man delar Riksrevisionens synpunkter och följer dess rekommendationer. Regeringen bedömer att åtgärderna som Länsstyrelsen i Örebro län redovisat är acceptabla.

Inom ramen för sin effektivitetsrevision har Riksrevisionen fokuserat på hur länsstyrelserna hanterar sin tillsynsuppgift. Under 2006 och 2007 har Riksrevisionen effektivitetsgranskat statlig tillsyn av bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (RiR 2007:1). Granskningen visar att det finns brister i länsstyrelsernas tillsyn av kommunernas bostäder med särskild service. Regeringen redovisar i anslutning till detta bl.a. en pågående utredning med uppdrag att se över organisationen och ansvarsfördelningen av den sociala tillsynen.

Riksrevisionen har även granskat beredskapen för kärnkraftsolyckor (RiR 2007:4) och hur staten tar sitt ansvar för säkerheten vid vattenkraftverkenas dammar (RiR 2007:9). I båda fallen har Riksrevisionen funnit brister som berör länsstyrelserna.

Utskottets ställningstagande

Vad som redovisas i propositionen avseende politikområdet Regional samhällsorganisation föranleder i detta sammanhang inget uttalande från utskottets sida (angående resultatredovisningens utformning i budgetpropositionen, se utskottets ställningstagande ovan under Demokrati, avsnittet Politikområdet).

Länsstyrelserna m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 32:1 *Länsstyrelserna m.m.* på 2 372 268 000 kr och avslår motionsyrkanden om att anslaget ska uppgå till högre belopp.

Anslaget finansierar de 21 länsstyrelsernas förvaltningskostnader samt ersättningar till kommunala samverkansorgan och landstingen i Skåne och Västra Götalands län för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna.² Vidare finansierar anslaget regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser inom politikområdet, t.ex. inom IT-området samt visst europeiskt samarbete. Anslaget finansierar cirka två tredjedelar av länsstyrelsernas förvaltningskostnader. Resterande verksamhet finansieras av avgifter och bidrag.

² Från och med 2008 ingår anslag 32:2 *Kommunala samverkansorgan* i anslag 32:1 *Länsstyrelserna m.m.*

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 32:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2008 uppgår till 2 372 268 000 kr, vilket innebär en viss ökning i förhållande till innevarande budgetår. Till största delen beror ökningen på överföring från andra anslag. Vissa beslut bidrar också till att öka anslaget. Bland annat tillförs länsstyrelserna medel till följd av att den obligatoriska förprovningen av djurstallar görs avgiftsfri. Även flera nya uppgifter för länsstyrelserna motiverar, enligt regeringen, en ökning av anslaget. Samtidigt bidrar flera beslut till att minska anslaget. Här kan nämnas den redan påbörjade utfasningen av den arbetsmarknadspolitiska satsningen på länsstyrelserna som nu fullföljs.

I propositionen uppger regeringen också att den bereder frågan om ett eventuellt överförande av djurskyddskontrollen samt kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen till statlig regi fr.o.m. 2009. Länsstyrelserna kan komma att bli aktuella som utförare av kontrollerna som då bör finansieras med allmänna medel.

Motionerna

I motion 2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s) föreslås att anslaget ökar med 60 000 000 kr jämfört med regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att den socialdemokratiska regeringen tillförde extra resurser för utökad tillsynsverksamhet som nu tas bort av regeringen. De senaste årens händelser har påtagligt visat behovet av en väl utbyggd och väl fungerande tillsynsverksamhet, och motionärerna anför att övergrepp och myndighetsmisstag kan minskas genom att man ger länsstyrelserna inte bara ett tillsynsansvar utan också resurser att fullgöra det (yrkande 3). Även i motion 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) anføres att anslaget bör öka så att länsstyrelserna får resurser för att fullgöra sitt tillsynsansvar (yrkande 22).

Mikael Johansson m.fl. (mp) föreslår i motion 2007/08:K382 att anslaget ökar med 20 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Enligt motionärerna bör länsstyrelserna få i uppdrag att samordna kartläggningar och ökad tillsyn på området mäns våld mot kvinnor samt arbeta med fortbildning och kunskapsutveckling inom socialtjänsten angående våldsutsatta kvinnor gentemot kommunerna (yrkande 2). De anser vidare att länsstyrelserna bör tillföras resurser för att kunna förbättra tillsynen över miljöfarlig verksamhet och för att ta fram regionala omställningsprogram i syfte att avskaffa oljeberoendet (yrkandena 3 och 4). Motionärerna anser att det saknas skäl för att den obligatoriska förprovningen av djurstallar ska vara avgiftsfri och avvisar således regeringens förslag i denna del (yrkande 5). Det finns ingen anledning, menar motionärerna, till att detta normala inslag i företagets näringsverksamhet ska bekostas av andra.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att på anslag 32:1 *Länsstyrelserna m.m.* anvisas 2 372 268 000 kr. Enligt motionerna 2007/08:K404 (s) yrkandena 1 i denna del och 3, 2007/08:Fi277 (s) yrkande 22 och 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 i denna del och 2–4 bör anslaget uppgå till ett högre belopp. Därför avstyrks samtliga nämnda motionsyrkanden. Utskottet avstyrker även yrkande 5 i motion 2007/08:K382.

Samepolitik

Politikområdet

Politikområdet Samepolitik omfattar verksamheten vid Sametinget samt viss verksamhet vid Statens jordbruksverk och länsstyrelserna som kvarstår efter överföring av uppgifter till Sametinget fr.o.m. den 1 januari 2007. Till politikområdet hör även urfolksfrågor där både nationell och internationell verksamhet ingår. Politikområdet är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Under utgiftsområde 1 redovisas Sametinget.

Propositionen

Utgiftsutveckling

En mer utförlig beskrivning och analys av politikområdet återfinns i den del av budgetpropositionen som behandlar utgiftsområde 23 och som bereds av miljö- och jordbruksutskottet (utg.omr. 23 avsnitt 7.2). Enligt denna del blir de totala utgifterna för politikområdet 78,8 miljoner kronor under 2008. Under 2009 och 2010 beräknas utgifterna till 89,6 miljoner respektive 80,4 miljoner kronor. Enligt prognosen för innevarande budgetår kommer utgifterna att uppgå till 97,7 miljoner kronor.

För den del av politikområdet som ligger inom utgiftsområde 1 (dvs. Sametinget) blir utgifterna för 2008 enligt propositionen 32,1 miljoner kronor. För 2009 och 2010 beräknas utgifterna bli 42,8 miljoner respektive 33,7 miljoner kronor. För innevarande budgetår är prognosen 28,1 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

I propositionen anges att samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (utg.omr. 23 avsnitt 7.3). Målet är beslutat av riksdagen (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

Vidare anges i propositionen tre indikatorer för politikområdet (utg.omr. 23 avsnitt 7.4.1). Dessa är antalet besökare på Sametingets webbplats, omfattningen av material i svenska medier om Sametinget och samer samt genomsnittligt antal renar per renskötsel företag. Härutöver finns en fjärde indikator, valdeltagande, som redovisas i samband med Sametingsval (nästa val hålls 2009).

Resultat

Enligt propositionen minskade antalet besökare på Sametingets webbplats under 2006 jämfört med 2005 (utg.omr. 23 avsnitt 7.4). Detsamma gällde material i svenska medier om Sametinget och samer. Regeringen menar dock att 2005 ska betraktas som ett avvikande år, med bl.a. val till Sametinget och arkitekttävlingen om en Sametingsbyggnad, och att 2006 och 2004 snarare ska betraktas som normalår. Bedömningen är därför att indikatorerna visar att målpuppfyllelsen fortsätter att förbättras på sikt.

I propositionen redovisas bl.a. även uppgifter om mandatfördelningen i Sametinget och antalet anställda vid myndigheten.

En för Sametingets kansli viktig fråga under 2006 har varit att förbereda övertagandet av de nya myndighetsuppgifterna som rör rennäringen och som riksdagen har fattat beslut om (prop. 2005/06:86, bet. 2005/06:KU32, rskr. 2005/06:253).

Inriktning

Regeringen uppger att det har påbörjats en översyn av delar av samepolitiken (utg.omr. 23 avsnitt 7.6). De fyra allianspartierna har tillsatt en arbetsgrupp för att göra övervägningar av förslagen i aktuella utredningar. Avsikten är att göra en bedömning av vilka förslag som kan nå en bred politisk majoritet i riksdagen.

Vidare har en expertgrupp med företrädare för sametingen och regeringarna i Sverige, Norge och Finland utarbetat ett utkast till en nordisk samekonvention. Till sameminister- och samepresidentmötet under hösten 2007 är ambitionen den att länderna ska ha genomfört varsin landsspecifik konsekvensanalys av utkastet och att ett nästa gemensamt steg i beredningen av utkastet därefter kan beslutas.

Härutöver framgår av propositionen bl.a. att regeringen har för avsikt att undersöka förutsättningarna för en fortsatt process avseende uppförande av en sametingsbyggnad.

Riksrevisionens iakttagelser

Årsredovisningen för myndigheten inom politikområdet har av Riksrevisionen bedömts vara i allt väsentligt rättvisande (utg.omr. 23 avsnitt 7.5).

Utskottets ställningstagande

Vad som redovisas i propositionen avseende politikområdet Samepolitik föranleder i detta sammanhang inget uttalande från utskottets sida (angående resultatredovisningens utformning i budgetpropositionen, se utskottets ställningstagande ovan under Demokrati, avsnittet Politikområdet).

Sametinget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 45:1 *Sametinget* på 32 104 000 kr. Med hänvisning till den budgetförstärkning som sålunda tillförs Sametinget föreslår utskottet att riksdagen avslår en motion om översyn av anslaget för Sametingets administration.

Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget. Sametinget är en förvaltningsmyndighet samtidigt som det är ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. De övergripande målen är enligt sametingslagen att Sametinget ska verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamhet och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget ska bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas. Sametinget beslutar om fördelning av statens bidrag till samisk kultur och samiska organisationer samt andra medel som ställs till samernas förfogande. Sametinget leder det samiska språkarbetet och arbetar med vissa EU-stöd riktat till samiska intressen inom de nya EU-programmen under programperioden 2007–2013. Därtill har Sametinget ett informationsuppdrag gentemot allmänheten i fråga om att sprida information om det samiska samhället, kulturen och historien. Den 1 januari 2007 övertog Sametinget dessutom uppgifter från vissa länsstyrelser och Jordbruksverket som i huvudsak rör interna samiska förhållanden, huvudsakligen rennärsadministration.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 45:1 *Sametinget* för 2008 fastställs till 32 104 000 kr. Jämfört med 2007 ökar anslaget med över 6 000 000 kr vilket motiveras av behov av förstärkning av Sametinget inom vissa områden i kombination med att finansieringen av de nya arbetsuppgifter som övertogs fr.o.m. den 1 januari 2007 inte visat sig vara tillräcklig. Främst behöver Sametinget juridisk kompetens samt förstärkning av områdena ledning, sakhandläggning samt finansiell och intern styrning.

Motionen

Ann-Kristine Johansson m.fl. (s) föreslår i motion 2007/08:K342 ett tillkännagivande om behovet av en översyn av anslaget för Sametingets administration. Motionärerna anför att Sametingets administration sedan starten 1993 ålagts alltfler uppgifter utan resurstilldelning. Som exempel nämns bl.a. beslut om fördelning av statens bidrag till samisk kultur och samiska organisationer, ledning av det samiska språkarbetet och medverkan i samhällsplaneringen. Vidare anføres att Sametinget fr.o.m. den 1 januari 2007 ansvarar för frågor som i huvudsak rör rennäringen och som tidigare legat hos Jordbruksverket och vissa länsstyrelser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Förslaget innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med över 6 000 000 kr. Ökningen görs bl.a. för att finansieringen av de nya arbetsuppgifter som Sametinget tidigare övertagit inte visat sig vara tillräcklig. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2007/08:K342 (s).

Minoritetspolitik

Politikområdet

Minoritetspolitiken omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Politikområdet omfattar anslaget för åtgärder för nationella minoriteter.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionens förslag blir utgifterna för politikområdet totalt 14,4 miljoner kronor under 2008 (avsnitt 8.2). Under 2009 och 2010 beräknas utgifterna till 14,4 miljoner respektive 10,4 miljoner kronor. För innevarande budgetår är prognosen att utgifterna kommer att uppgå till 11,1 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Målet för minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (avsnitt 8.3). Målet har beslutats av riksdagen (prop. 2000/01:1 utg.omr. 8, bet. 2000/01:SfU2, rskr. 2000/01:72) och har formulerats med utgångspunkt i de åtaganden som Sverige har genom internationella konventioner på området: ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter (ramkonventionen) och den europeiska stad-

gan om landsdels- eller minoritetsspråk (minoritetsspråkskonventionen). I samband med Sveriges ratificering av konventionerna angavs också vilka grupper och språk som täcks av konventionernas skydd.³

Några indikatorer för politikområdet framgår inte av propositionen.

Resultat

I vissa kommuner i Norrbotten gäller särskilda minoritetsspråklagar som ger enskilda i dessa kommuner rätt att använda samiska, finska eller meänkieli i kontakt med förvaltningsmyndigheter och domstolar, se lagen (1999:1175) om rätt att använda samiska hos förvaltningsmyndigheter och domstolar och lagen (1999:1176) om rätt att använda finska och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar. Vad gäller uppföljning av språklagarna redovisas i propositionen att en särskild utredare har haft i uppdrag att analysera om det finns förutsättningar att utvidga de s.k. förvaltningsområdena för finska och samiska (avsnitt 8.4). Två betänkanden har avgetts och remissbehandlats (SOU 2005:40 och SOU 2006:19). Ett arbete har enligt propositionen påbörjats med att inhämta kompletterade underlag, och under sommaren 2007 har ett arbete initierats för att undersöka om det finns alternativa lösningar till det nuvarande systemet med språkliga förvaltningsområden. Frågan kommer därefter att beredas vidare i Regeringskansliet.

Vidare redovisas att Länsstyrelsen i Norrbottens län har i uppdrag att följa tillämpningen av minoritetsspråklagarna om rätt att använda samiska, finska och meänkieli i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Länsstyrelsen har också i uppgift att fördela statsbidrag till dessa kommuner och Norrbottens läns landsting enligt förordningen (2000:86) om statsbidrag för att stödja användningen av samiska, finska och meänkieli. Fördelningen har i huvudsak skett utifrån den ursprungliga fördelningsgrunden baserad på antal nationella minoritetsspråk per förvaltningsområde samt en uppskattning av antalet minoritetsspråkstalande per kommun. Länsstyrelsen har bl.a. även varit huvudfinansierare till en förstudie över äldreomsorg för nationella minoriteter i Norrbottens län i syfte att kartlägga nuläget och skaffa underlag till ett utvecklingsprojekt kring äldreomsorg för nationella minoriteter.

I propositionen redovisar regeringen också fördelningen av statsbidrag till Sametinget och till organisationer som företräder nationella minoriteter. För 2006 utbetalades totalt 4 miljoner kronor i bidrag – efter ansökan – till Sametinget och tio organisationer som företräder andra nationella minoritetsgrupper än samer. Enligt regeringen framgår av såväl organisationernas redovisningar som den muntliga information som lämnats vid samrådsmöten med Regeringskansliet att syftet med bidraget uppnåtts i allt

³ De grupper som erkänts som nationella minoriteter är samer, som också är ett urfolk, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar. De språk som erkänts som minoritetsspråk är samiska (alla varieteter), finska, meänkieli, romani chib (alla varieteter) och jiddisch. Samiska, finska och meänkieli är territoriellt bundna språk och har ett starkare skydd enligt minoritetsspråkskonventionen än romani chib och jiddisch.

väsentligt. Exempelvis medger bidraget att företrädare för organisationerna har större möjlighet att representera sin minoritetsgrupp i olika sammanhang, bl.a. i kontakter med myndigheter.

Härutöver redovisar regeringen särskilda insatser som rör romer och åtgärder med anledning av Sveriges minoritetsåtaganden.

Inriktning

Vad gäller den framtida minoritetspolitikens inriktning anføres i propositionen att frågan kommer att beredas vidare i Regeringskansliet (avsnitt 8.6).

Vidare uppges att ett arbete har initierats för att inhämta kunskap om kommunernas kännedom om de aktuella konventionerna och minoritetsåtagandena och med utgångspunkt från detta arbete kommer insatser att vidtas för att stärka kommunernas arbete med minoritetsfrågor.

Särskilda åtgärder aviseras för att förbättra romers situation i Sverige. För att stärka jämställdheten inom minoritetsgrupperna planeras särskilda insatser med syfte att stärka minoritetskvinnors ställning i samhället.

Härutöver kan bl.a. nämnas att regeringen avser att vidta åtgärder för att stärka tillgången på utbildning på minoritetsspråken och utveckla läromedel för de nationella minoriteterna. Dessa åtgärder kan enligt regeringen ses som ett svar på den kritik som bl.a. Europarådet riktat mot Sverige.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar när det gäller Länsstyrelsen i Norrbottens läns verksamhet avseende nationella minoriteter (avsnitt 8.5).

Utskottets ställningstagande

Vad som redovisas i propositionen avseende politikområdet Minoritetspolitik föranleder i detta sammanhang inget uttalande från utskottets sida (angående resultatredovisningens utformning i budgetpropositionen, se utskottets ställningstagande ovan under Demokrati, avsnittet Politikområdet).

Åtgärder för nationella minoriteter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* på 14 437 000 kr och avslår motionsyrkanden om att anslaget ska uppgå till högre belopp.

Anslaget används för bidrag till olika aktörer för att stödja och underlätta verksamhet för de nationella minoriteterna.

Propositionen

Regeringen föreslår att 14 437 000 kr anvisas under anslag 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2008. I förhållande till innevarande år innebär detta en förstärkning av anslaget med 4 000 000 kr. Syftet är att finansiera åtgärder för att förbättra romers situation i samhället.

Motionerna

I motion 2007/08:K314 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att anslaget tillförs ytterligare 3 000 000 kr för ekonomiskt bidrag till organisationer som företräder de nationella minoriteterna samt 2 000 000 kr för nätverksarbete på nationell nivå, nordisk nivå och EU-nivå (yrkandet i denna del). Av de senare medlen bör 1 000 000 kr gå till Swedish Bureau for Lesser-Used Languages (Sweblul), som är Sverige enda förening där alla nationella minoriteter är samlade. Motionärerna framhåller vikten av kunskaps- och erfarenhetsutbyte med andra länder och internationella organ för att utveckla minoritetspolitiken. I motion 2006/07:K350 av Lars Ohly m.fl. (v) förs fram förslag med liknande innebörd (yrkandena 6 och 7).

I motion 2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp) föreslås att anslaget ökar med 5 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). I motionen anförs att Sverige har fått kritik från Europarådet för att inte ha fullgjort åtagandena rörande skyddet för och stärkandet av våra nationella minoriteter. Vidare hänvisas i motionen till utredningsförslag som lämnats för att fylla Sveriges internationella åtaganden (SOU 2005:40 och SOU 2006:19). Motionärerna anser att det finns behov av att vidta åtgärder för att förbättra skyddet för Sveriges nationella minoriteter, och den föreslagna ökningen av anslaget syftar till att finansiera vissa av utredningsförslagen (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att på anslag 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* anvisas 14 437 000 kr. Motionerna 2007/08:K314 (v) i denna del, 2006/07:K350 (v) yrkandena 6 och 7 samt 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 och 8 innebär att anslaget ska uppgå till ett högre belopp. Utskottet avstyrker därför samtliga nämnda motionsyrkanden.

Anslag som inte ingår i något politikområde

Utgiftsområde 1 omfattar anslag för vilka regeringen inte fastställer mål. Dessa ingår inte i politikområdesindelningen. För flera av dessa verksamheter råder särskilda förutsättningar där mål- och resultatstyrning enligt regeringens mening inte går att applicera (prop. 2000/01:1 utg.omr. 1

avsnitt 3.1). Det gäller anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningsanslag, Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO), Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier samt Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag dels antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen, dels för 2008 anvisar ett anslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* på 771 140 000 kr. Därmed avstyrker utskottet också ett motionsyrkande om att anslaget ska uppgå till ett lägre belopp. Utskottet föreslår vidare att riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag om att det för 2008 ska finnas en anslagskredit på högst 5 % av anvisat anslag.

Anslaget finansierar riksdagsledamöternas arvoden, traktamenten samt data- och telekommunikation, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter och EU-parlamentariker. Vidare finansieras bl.a. ledamöternas reseersättningar, företagshälsovård och språkutbildning. Även ledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete och EU-resor liksom bidrag till enskilda studieresor finansieras från anslaget. Stöd till partigrupperna i riksdagen samt bidrag till interparlamentariskt samarbete utgår också från anslaget. Bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag och till föreningen Sällskapet riksdagsmän och forskare (Rifo) finansieras även från anslaget.

Propositionen

Lagändring

Stödet till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen regleras i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Stödet till partigrupperna i riksdagen avseende politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett månatligt belopp per person i enlighet med nämnda lag.

Genom ändring i lagens 10 § föreslår riksdagsstyrelsen en uppräknig av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare med ca 3 % från nuvarande 47 400 kr till 48 800 kr.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2008 ska uppgå till 771 140 000 kr. Jämfört med innevarande år ökar anslaget till följd av dels det höjda månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare, dels lagstadgade utgifter för arvoden, pensioner, inkomstgarantier samt fortsatta satsningar på teknisk utrustning.

Anslagskredit

Riksdagsstyrelsen föreslår att det för ramanslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2008 ska finnas en anslagskredit på högst 5 % av anvisat anslag.

Enligt 4 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagens myndigheter har anslaget en anslagskredit på 3 % av anvisat anslag. Riksdagen kan dock besluta om andra anslagsvillkor, t.ex. en annan kreditgräns. Riksdagsstyrelsen motiverar den högre kreditgränsen med att utgifter för bl.a. arvoden, pensioner, inkomstgarantier och fortsatta satsningar på teknisk utrustning förväntas fortsätta att öka och att ytterligare medel kommer att behöva tillföras anslaget under kommande budgetår.

Motionen

I motion 2007/08:K314 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att anslaget minskas med 43 000 000 kr jämfört med regeringens förslag (yrkandet i denna del). Motionärerna anser att riksdagsledamöternas arvoden bör knytas till ett prisbasbelopp i stället för att, som i dag, fastställas av Riksdagens arvodesnämnd. Förslaget skulle enligt motionärerna ge en årlig besparing till statskassan på nämnda belopp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen och att anslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2008 ska uppgå till 771 140 000 kr. Utskottet avstyrker därmed motion 2007/08:K314 (v) i denna del, i vilken föreslås att anslaget ska uppgå till ett lägre belopp. Utskottet föreslår vidare att riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag om att det för 2008 ska finnas en anslagskredit på högst 5 % av anvisat anslag.

Riksdagens förvaltningsanslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:3 *Riksdagens förvaltningsanslag* på 629 954 000 kr och godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2008–2010. Utskottet föreslår även att riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån för dels investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kr, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 150 000 000 kr.

Anslaget finansierar riksdagsförvaltningens utgifter för bl.a. löner, företagshälsovård, kompetensutveckling, administration, hyror, intern service, säkerhet och bevakning, datateknik och IT-stöd, förlagsverksamhet, bibliotek, tryckeriverksamhet och informationsverksamhet samt bidrag till vissa föreningar i riksdagen. Anslaget används också för att finansiera fastighetsförvaltning, underhåll, reparationer, renoveringar, ombyggnationer och underhållsåtgärder för riksdagens fastigheter samt räntor och amorteringar.

Propositionen

Verksamheten

I budgetpropositionen redovisas riksdagsförvaltningens verksamhet. Redovisningen delas upp i fyra verksamhetsgrenar med tillhörande mål: beslutsprocessen, service och förvaltning, information och internationell verksamhet (se vidare avsnittet Riksdagsförvaltningens årsredovisning).

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har bedömt att riksdagsförvaltningens årsredovisning för räkenskapsåret 2006 i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningsanslag* fastställs till 629 954 000 kr för 2008. Det är en förhållandevis stor minskning av anslaget. Skälet är att anslaget under 2007 höjdes tillfälligt på grund av den nya ordning som föreskrivs i 12 § lagen med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagens myndigheter, och som innebär att investeringar som huvudsakligen syftar till att bevara riksbyggnaderna på Helgeandsholmen ska anslagsfinansieras. Tidigare var dessa investeringar lånefinansierade. Höjningen av anslaget gjordes för att lösa befintliga lån.

Härutöver förstärks anslaget under 2008 för finansiering av personalförstärkningar, satsningar på forskning och framtid, uppföljning och utvärdering samt revisionsliknande utredningar. Vidare tillförs medel för införande av ett resebidrag. Syftet med bidraget är att öka möjligheterna för gymnasieklasser från hela Sverige att besöka riksdagen. Enligt propositionen kommer en utvärdering av satsningen att ske under 2009 för att bl.a. följa upp hur beloppsgränser och geografisk spridning har fungerat.

Anslaget förstärks även för finansiering av riksdagsförvaltningens arbete med IT-säkerhet.

Investeringsplan och låneramar

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2008–2010. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för riksdagsförvaltningen 2008–2010

Miljoner kronor

	Utfall	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
	2006	2007	2008	2009	2010
Konferenscenter, Puckeln	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Anläggningstillgångar, övrigt	34,8	46,6	39,5	30,0	30,0
Anläggningstillgångar, fastigheter	42,7	39,8	30,1	25,0	25,0
Summa investeringar	77,5	86,4	69,6	155,0	55,0
Lån i Riksgäldskontoret	77,5	72,8	69,6	155,0	55,0
Anslag		13,6 ¹			
Summa finansiering	77,5	86,4	69,6	155,0	55,0

¹ Investeringar avseende stabilisering av Riksgatans norra del som enligt den nya lagen om ekonomistyrning administrativa bestämmelser m.m. för riksdagens myndigheter ska anslagsfinansieras.

Källa: Prop. 2007/08:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.3.6.

Enligt prognosen för 2007 kommer investeringarna att uppgå till 86 400 000 kr, varav 39 800 000 kr avser fastigheter och 46 600 000 kr avser övriga anläggningstillgångar. Nivån på de investeringar som föreslås genomföras under 2008 är lägre än de beräknade investeringarna för 2007. De stora posterna uppges i propositionen i huvudsak vara hänförliga till riksdagens fastigheter och avser bl.a. investeringar i ventilationsanläggningar, ombyggnad av entréer, avbrottsfri kraft, ställverk och åtgärder för tillgänglighet.

Vidare har riksdagsförvaltningen under 2007 påbörjat ett arbete med projektering avseende nya sammanträdes- och konferenslokaler på den s.k. Puckeln på Helgeandsholmen. Riksdagsstyrelsen har på tilläggsbudget för 2007 föreslagit att riksdagen godkänner förslag till ny investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2007–2009, i vilken investeringar i nämnda konferenscenter ingår (se prop. 2007/08:1 vol. 1 avsnitt 8.2.1).

Byggnationerna beräknas starta 2008 och vara slutförda under 2009. De totala kostnaderna för att färdigställa de nya lokalerna beräknas i nuläget uppgå till ca 100 000 000 kr. Riksdagen har godkänt riksdagsstyrelsens förslag (bet. 2007/08:FiU11, rskr. 2007/08:16–27).

Riksdagsförvaltningen har för 2007 låneramar avseende investeringar i fastigheter och andra anläggningstillgångar på 150 000 000 kr respektive 150 000 000 kronor. Bedömningen är att motsvarande låneramar kommer att behövas för 2008. Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån i Riksgälden för dels investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp på 150 000 000 kronor, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp på 150 000 000 kr.

I propositionen anförts att riksdagen mot bakgrund av kostnaderna för de nya sammanträdes- och konferenslokalerna på Helgeandsholmen kan komma att behöva en höjning av låneramen vad gäller investeringar i fastigheter. Enligt propositionen avser riksdagsförvaltningen att återkomma till riksdagen efter riksdagsstyrelsens slutliga ställningstagande senast i början av 2008 avseende denna höjning samt utgifter för drift och underhåll.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag att anslag 90:3 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2008 ska uppgå till 629 954 000 kr.

Utskottet tillstyrker även förslagen från riksdagsstyrelsen till investeringsplan och lånebemyndiganden.

Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* på 63 387 000 kr. Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om att anslag ska anvisas med ett högre belopp än vad riksdagsstyrelsen föreslagit.

Från anslaget finansieras Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningskostnader. Anslaget används också för att finansiera anläggningstillgångar som används i Riksdagens ombudsmäns verksamhet. Verksamheten regleras av föreskrifter i 12 kap. regeringsformen och 8 kap. riksdagsordningen samt av lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Propositionen

Verksamheten

JO bedriver tillsyn genom prövning av klagomål från allmänheten samt genom inspektioner och andra undersökningar som ombudsmännen finner påkallade. Vidare ska JO främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner samt medverka i internationellt samarbete mellan sådana institutioner. Verksamhetsmål har satts upp för klagomålsprövningen, rättslig tillsyn på eget initiativ, besvarande av lagstiftningsremisser samt den internationella verksamheten.

Enligt propositionen ökade ärendetillströmningen under 2006 med 304 ärenden jämfört med 2005. Både klagomålsärendena och initiativärendena ökade. Lagstiftningsremisserna minskade däremot med 34. De oavgjorda ärendena i balans var vid årets slut 873, en minskning med 26 ärenden.

Antalet inspektionsdagar ökade men ligger fortfarande under JO:s mål (ca 60 inspektionsdagar). Orsaken är, enligt propositionen, att klagomåls- hanteringen och remissärendena tagit så stor del av JO:s personella resurser i anspråk att det inte varit möjligt att bedriva en initiativverksamhet i önskvärd omfattning.

Det internationella engagemanget och kontakterna har ökat något i omfattning, främst beroende på att chefsjustitieombudsmannen kommit att ingå i styrelsen för International Ombudsman Institute och dess europeiska avdelning.

I propositionen redovisas att JO under 2006 har sett över verksamheten för att finna effektivare och mera rationella metoder för bl.a. ärendehantering och administration. Inom vissa avdelningar har påbörjats försök med förenklad ärendehantering för tillsynsärenden inom vissa sakområden.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har bedömt JO:s årsredovisning för räkenskapsåret 2006 som i allt väsentligt rättvisande.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* ska uppgå till 63 387 000 kr för 2008. Enligt förslaget minskar anslaget till följd av lägre lönekostnader då medarbetare som nyrekryterats har lägre ingångslöner än deras företrädares löner. Även premieavgifterna för statens avtalsförsäkringar har minskat. Härutöver görs en uppräknig av anslaget på grund av pris- och löneomräkning.

Riksdagsstyrelsen anför i propositionen att den ökade klagomållströmningen samt lagstiftningsremisserna redan under tidigare år har väckt frågan om ombudsmannaexpeditionens dimensionering. Styrelsen bedömer att utökningen med en föredragandetjänst under 2008, som enligt JO:s bedömning är nödvändig, ryms inom det tilldelade anslaget.

Motionen

Mikael Johansson m.fl. (mp) anför i motion 2007/08:K382 att JO bör ges ökade möjligheter att klara av den allt större ärendemängden (yrkande 9). Anslaget bör höjas med ett belopp som motsvarar åtminstone tre heltidstjänster. Motionärerna föreslår därför att ytterligare 2 000 000 kr anvisas under anslaget (yrkande 1 i denna del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar riksdagsstyrelsens bedömning, tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag att anslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* ska uppgå till 63 387 000 kr och avstyrker motion 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 i denna del och 9, som innebär att anslaget ska utgå med ett högre belopp.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till riksdagsordningen ett motionsyrkande om att anslaget för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens verksamhet ska flyttas från utgiftsområde 4 till utgiftsområde 1.

Propositionen

Regeringen har föreslagit att det under regeringen ska inrättas en fristående och självständig myndighet, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, som ska utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter och därmed sammanhängande verksamhet (prop. 2006/07:133). Enligt förslaget ska nämnden inrättas den 1 januari 2008. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget (bet. 2007/08:JuU3, rskr. 2007/08:11).

I budgetpropositionen för 2008 föreslår regeringen under utgiftsområde 4 ett nytt anslag, ramanslag 4:16 *Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden*, för nämndens verksamhet (prop. 2007/08:1 utg.omr. 4 avsnitt 3.7).

Motionen

Lars Ohly m.fl. (v) anför i motion 2007/08:K314 att de ställer sig bakom inrättandet av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. För att hävda nämndens självständighet från regering och myndigheter anser de dock att den ska ligga under riksdagen. Anslaget för nämndens verksamhet bör därför flyttas från utgiftsområde 4 till utgiftsområde 1 (yrkandet i denna del).

Gällande ordning

Enligt tilläggsbestämmelse 5.12.1 andra stycket riksdagsordningen gäller att beslut i fråga om vilka ändamål och verksamheter som ska innefattas i ett utgiftsområde fattas i samband med beslut med anledning av den ekonomiska vårpropositionen.

Utskottets ställningstagande

Enligt riksdagsordningen ska beslut om ändrade fördelningar av ändamål och verksamheter fattas i samband med den ekonomiska vårpropositionen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2007/08:K314 (v) i denna del.

Kungliga hov- och slottsstaten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* på 109 530 000 kr och avslår motionsyrkanden om att anslaget ska uppgå till ett lägre belopp. Vidare avstyrker utskottet motioner om att kronprinsessan bör ha en egen hovstat och om att Riksrevisionens insynsmöjlighet i Hovstatens verksamhet bör ökas ytterligare.

Kungl. Hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation (i dagligt tal kallad hovet) som har till uppgift att bistå statschefen och Kungl. Huset i deras officiella plikter. H.M. Konungens råd för Hovstaterna leds av kungen och har till uppgift att lägga fast principerna för den långsiktiga verksamheten samt att vara ett forum för frågor som kräver kungens personliga synpunkter och beslut. Riksmarskalken leder Hovstaterna och är inför kungen ansvarig för hela organisationens verksamhet.

I budgetsammanhang delas Kungl. Hovstaterna in i Kungliga hovstaten och Kungliga slottsstaten. Hovstaten består av Riksmarskalksämberet, Hovmarskalksämberet, H.M. Drottningens hovstat, H.K.H. Kronprinsessans hovstat, H.K.H. Hertiginnan av Hallands hovstat samt H.M. Konungens Hovstall. Från denna del av anslaget betalas kostnader för representation och statsbesök, resor, transporter och personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion och normala levnadsomkostnader för kungen och hans familj som inte är av rent privat karaktär. Kungen uppbär inte lön eller liknande för sitt uppdrag. Utgifter som är av rent privat karaktär betalas från kungens privata förmögenhet.

Slottsstaten består av Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket och Ståthållarämbetet med slottsförvaltningar. Från denna del av anslaget betalas bl.a. driftskostnader för de kungliga slotten.

Propositionen

Verksamheten

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt den överenskommelse som träffades med regeringen 1996 årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Tyngdpunkten ska läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren (Slottsstaten). Regeringen och Riksmarskalksämbetet enades 2005 om att komplettera överenskommelsen från 1996 när det gäller insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för anslaget till Kungliga hovstaten (se vidare bet. 2005/06:KU1). Överenskommelsen innebär bl.a. att verksamheten som bedrivs inom ramen för anslaget till Hovstaten ska redovisas utförligare i verksamhetsberättelsen.

Enligt propositionen ger verksamhetsberättelsen för 2006 en bra överblick över de aktiviteter och åtgärder som har vidtagits för anslagsmedlen. I propositionen återges delar av verksamhetsberättelsens innehåll.

Vad Hovstaten beträffar framgår att den kungliga familjens program har varit fortsatt omfattande. Kungaparet har sammanlagt deltagit i över 200 arrangemang. Därutöver tillkommer en mängd företräden och sammanträden på Stockholms slott. Även inom Slottsstaten har aktiviteten varit hög.

Riksrevisionens iakttagelser

Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Riksrevisionen har granskat Kungl. Slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2006. Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2008 ska uppgå till 109 530 000 kr. Förslaget innebär en ökning med 10 600 000 kr, varav 2 000 000 kr utgör tillfällig höjning t.o.m. 2010. Ökningen motiveras av dels ökade satsningar för att förbättra säkerheten på bl.a. Stockholms slott, dels ökade kostnader för Hovstaten till följd av kronprinsessans officiella funktioner. Härutöver görs en uppräknig av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Motionerna

Berit Andnor m.fl. (s) föreslår i motion 2007/08:K404 att anslaget sänks med 5 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att kronprinsessan bör ha en egen hovstat eller motsvarande, som är fallet i de andra nordiska monarkierna. De anför vidare att de vill bifalla den del av anslagsökningen som omfattar ökade säkerhetsåtgärder men att finansieringen av kronprinsessans officiella funktioner bör lösas genom en egen hovstat inom ramen för dagens anslag (yrkande 4). Motion 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) innehåller ett yrkande av samma innebörd (yrkande 20).

I motion 2007/08:K314 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås en besparing om 6 000 000 kr på anslaget (yrkandet i denna del). Motionärerna anser att Sverige bör vara en republik och att Hovstaten därmed ska avvecklas. Eftersom frågan om ett nytt statsskick inte är aktuell i budgeten nöjer de sig i sammanhanget med att kräva ett sparbeting av Hovstaten.

I motion 2007/08:K284 av Hillevi Larsson och Veronica Palm (s) föreslås att Riksrevisionens insynsmöjligheter i den del av kungahusets och hovets ekonomi som utgörs av skattemedel ska utökas ytterligare. Motionärerna anför att insynen glädjande nog har blivit bättre. Det räcker dock inte, menar de, att redovisningen är öppen. Det måste också vara möjligt att följa upp de fall där redovisningen är undermålig eller skattemedlen använts felaktigt. Riksrevisionen bör enligt motionärerna därför få utökad insyn i denna del av anslaget.

Tidigare behandling

Hösten 2007 behandlade utskottet ett motionsyrkande om en egen hovstat för den blivande statschefen (bet. 2006/07:KU1). Enligt vad som framkom under behandlingen av ärendet i utskottet skulle yrkandet uppfattas avse ett eget anslag eller en egen anslagspost för denna, skild från Kungliga hov- och slottsstaten i övrigt. Utskottet anförde att det inte hade något underlag för att bedöma behovet av en sådan uppdelning av anslaget men utgick från att regeringen fortlöpande bedömer behovet av olika anslag och anslagsposter samt, om så behövs, återkommer till riksdagen. Motionsyrkandet avstyrktes.

Hösten 2005 behandlade utskottet en motion med samma innebörd som den nu aktuella om utökad insyn för Riksrevisionen (bet. 2005/06:KU1). Utskottet konstaterade då att regeringen och Riksmarskalksämberet hade enats om att komplettera överenskommelsen från 1996 och att överenskommelsen skulle innebära ökad insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för Hovstaten. Detta var enligt utskottet i enlighet med vad riksdagen tidigare hade tillkännagett till regeringen i frågan (se bet. 2003/04:

KU9, rskr. 2003/04:148). Utskottet anförde att erfarenheterna av den nya ordning som överenskommelsen innebär borde avvaktas innan frågan prövas på nytt. Motionen avstyrktes.

Även hösten 2006 behandlade utskottet en motion om utökad insyn för Riksrevisionen (bet. 2006/07:KU1). Utskottet hänvisade till sin tidigare bedömning och avstyrkte motionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning avseende anslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* och avstyrker motionerna 2007/08:K404 (s) yrkande 1 i denna del och 2007/08:K314 (v) i denna del, i vilka föreslås att anslaget ska uppgå till lägre belopp.

Vad gäller frågan om en egen hovstat för finansiering av kronprinsessans officiella funktioner har den i likhet med föregående år uppfattats avse inrättandet av ett eget anslag eller en egen anslagspost för kronprinsessan. Utskottet har inhämtat från Finansdepartementet att en diskussion i frågan har förts med hovet och någon förändring av den nuvarande ordningen har därvid inte ansetts påkallad. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2007/08:K404 (s) yrkande 4 och 2007/08:Fi277 (s) yrkande 20.

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande i frågan om Riksrevisionens insynsmöjlighet i Hovstatens verksamhet och avstyrker motion 2007/08:K284 (s).

Regeringskansliet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* på 5 933 787 000 kr samt avslår motionsyrkanden om att anslaget bör uppgå till ett lägre belopp. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår motionsyrkanden om Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningens, organisation och därmed sammanhängande frågor.

Jämför reservation 3 (v).

Anslaget används för Regeringskansliets förvaltningskostnader. I anslaget ingår Statsrådsberedningen, samtliga departement, utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och andra utredningar, Regeringskansliets förvaltningsavdelning och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Propositionen

Verksamheten

I propositionen redovisar regeringen Regeringskansliets verksamhet under 2006. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2006 tillsammans 4 514 tjänstgörande, varav ca 3,5 % var anställda på det s.k. politikeravtalet. Antalet tjänstgörande är därmed något mindre än vid utgången av 2005. Antalet utlandsstationerade ökade 2006, från 634 till 678, bl.a. till följd av satsningen på tillväxt och fördjupat EU-samarbete.

Vidare redogör regeringen för den departementsombildning som påbörjades efter valet och som bl.a. innebar att antalet departement från den 1 januari 2007 ökade från nio till tolv. Stora insatser gjordes för att de nya och ombildade departementen snabbt skulle få i gång en väl fungerande och effektiv organisation. Enligt propositionen genomfördes samtliga förändringar inom befintliga budgetramar.

Regeringen redovisar i propositionen även olika nyckeltal för Regeringskansliets verksamhet. Mellan 2005 och 2006 ökade det totala antalet regeringsärenden från 7 529 till 7 899. Antalet propositioner ökade från 183 till 187. Däremot minskade såväl antalet interpellationssvar, från 531 till 442, som antalet frågesvar till riksdagen, från 2 212 till 1 906. Vad gäller den internationella delen av Regeringskansliets verksamhet minskade bl.a. antalet resdagar utomlands, från 38 734 till 34 722, och antalet arbetsdagar i EU:s rådsarbetsgrupper (EU), från 2 372 till 2 232. Däremot ökade antalet arbetsdagar i kommissionens kommittéer och expertgrupper, från 1 434 till 1 537, och antalet arbetsdagar i internationella organisationer utanför EU, från 4 458 till 4 825.

I propositionen anför regeringen att den avser att inrätta en krishanteringsenhet i Statsrådsberedningen den 1 januari 2008.

Vad gäller utrikesrepresentationen anför regeringen att förändringar i omvärlden och i politikens inriktning liksom kraven på en effektiv användning av resurser föranleder anpassningar i denna. En landfokusering av det bilaterala biståndet inleds och kommer enligt regeringen att medföra förändringar i utrikesrepresentationen. Avveckling pågår av utlandsmyndigheterna i Abidjan (Elfenbenskusten) och Windhoek (Namibia). Ytterligare neddragningar och effektiviseringar planeras för att ge utrymme för nya insatser.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning, budgetunderlag, regleringsbrev och övriga beslut i myndigheten. Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2006 i allt väsentligt är rättvisande.

Under 2006 har Riksrevisionen granskat bidrag som regeringen och Regeringskansliet fördelar (RiR 2006:32). Granskningen visar att regeringen har vidtagit åtgärder som fått praktiskt genomslag. Bland annat har Regeringskansliets riktlinjer för hantering av bidrag förstärkts. Samtidigt pekar granskningen på att de nya riktlinjerna och hur de ska tillämpas inte är tillräckligt kända för alla tjänstemän i Regeringskansliet som handlägger bidrag.

I propositionen anför regeringen att det pågår ett fortlöpande arbete inom Regeringskansliet för att komma till rätta med de kvarstående bristerna beträffande kontroll och styrning av bidragen.

I fråga om ett tillkännagivande från riksdagen anser Riksrevisionen att regeringens redovisning med anledning av tillkännagivandet inte har varit fullständig, men samtidigt konstateras att frågan om resultatredovisning för Regeringskansliet är komplicerad då Regeringskansliet skulle komma att bedöma och redovisa resultatet av regeringens beslut. Riksrevisionen anför i sin rapport att information om regeringens och Regeringskansliets åtaganden skulle kunna redovisas i särskilda resultatskrivelser. Med anledning av svårigheten att praktiskt och teoretiskt skilja på Regeringskansliets och regeringens resultat anför regeringen att den inte avser att genomföra några förändringar i denna fråga.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* ska uppgå till 5 933 787 000 kr för 2008. Det är en ökning med ca 300 miljoner kronor jämfört med innevarande år (inklusive tilläggsbudget). Till en del beror ökningen på pris- och löneomräkning, som ökar anslaget med ca 85 miljoner kronor.

Härutöver anför regeringen att ordförandeskapet i EU:s ministerråd under hösten 2009 kommer att kräva förstärkningar av Regeringskansliet om totalt 890 miljoner kronor. För 2008 behöver Regeringskansliets anslag tillföras 70 miljoner kronor för att förbereda ordförandeskapet. Ytterligare 20 miljoner kronor behövs för att säkerställa att Regeringskansliet har en IT-miljö som ger hög funktionalitet med en väl avvägd säkerhet.

Av propositionen framgår ytterligare förändringar som motiverar anslagsförändringen, bl.a. att det administrativa ansvaret för utlandsmyndigheter med betydande utvecklingssamarbete flyttas från Sida till UD, förstärkning av utlandsmyndigheter som är särskilt belastade med migrationsfrågor, inrättande av nya utlandsmyndigheter och inrättande av ett regelråd för att bl.a. öka takten i regelförenklaringsarbetet. Regeringen avser även att inrätta ett socialt råd med syfte att belysa relevanta forskningsrön inom det sociala området. Rådet ska agera som rådgivare till regeringen i socialpolitiska frågor och sprida kunskap om forsknings- och utredningsresultat med relevans för utformning av välfärdspolitiken.

Motionerna

Anslaget

I motion 2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s) föreslås en minskning av anslaget med 600 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Enligt motionärerna ligger anslagssparandet för Regeringskansliet på en hög nivå, och de anser att anslaget bör sänkas så att det bättre motsvarar utgifterna, vilket riksdagen bör ge regeringen till känna (yrkande 5). I motion 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) förs ett förslag med samma innebörd fram (yrkande 21).

I motion 2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp) föreslås att Regeringskansliets anslag minskas med 48 000 000 kr jämfört med regeringens förslag (yrkande 1 i denna del). Motionärerna menar att den stora utgiftsökningen med anledning av det kommande ordförandeskapet i EU inte kan motivera att hela den summan ska leda till anslagsökning. De anser att ökningen bör halveras (yrkande 10).

Regeringskansliets organisation

I motion 2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp) anförs att det sociala råd som regeringen avser att inrätta är överflödigt (yrkande 11). Enligt motionärerna förbiser regeringen folkhälsoforskningens roll och den roll som Folkhälsoinstitutet redan har.

I motion 2007/08:K371 av Nina Larsson (fp) föreslås att regeringen låter utreda inrättandet av ett inrikesdepartement. Motionären anför att Sverige är tämligen ensamt i Europa om att inte ha ett inrikesdepartement och att lärdomar kan dras från flera av våra europeiska grannar. I motionen betonas vikten av ett bättre helhetsgrepp. Uppgifter som i dag ligger på olika departement skulle kunna rymmas inom ett inrikesdepartement.

Utrikesförvaltningen

Organisation m.m.

Berit Andnor m.fl. (s) anför i motion 2007/08:K404 att den av regeringen aviserade nedläggningen av svenska beskickningar utomlands står i skarp kontrast mot att de borgerliga i opposition hade en målsättning att förstärka utrikesrepresentationen. Enligt motionärerna kan det vara rimligt att lägga ned vissa representationer samtidigt som man ser behovet av att andra kommer till. Vad som hittills framkommit innebär en kraftig neddragning av antalet ambassader. Som exempel nämns nedläggning av alla beskickningar runt södra Östersjön, som enligt motionärerna kan få stor negativ inverkan på redan väletablerade och viktiga relationer (yrkande 6). Detsamma anförs av Mona Sahlin m.fl. (s) i motion 2007/08:Fi277 (yrkande 24).

Även Kerstin Engle m.fl. (s) lyfter i motion 2007/08:U347 fram utlandsrepresentationen runt Östersjön och betonar Kaliningrad (yrkande 2). Motionärerna anför bl.a. att nedläggning av svenska utlandsrepresentationer runt södra Östersjön riskerar att slå sönder alla de väletablerade och viktiga relationer svenska kommuner, företag och organisationer har byggt upp.

I motion 2007/08:K219 av Annelie Enochson (kd) föreslås att regeringen omlokaliserar Sveriges ambassad från Tel Aviv till västra Jerusalem. I motionen anføres att Jerusalem har varit Israels huvudstad sedan 1950 och att Israel är det enda land i världen där en svensk ambassad inte ligger i dess huvudstad. Vidare anføres att en tvåstatslösning av den israelisk-palestinska konflikten skulle innebära att Jerusalem blev huvudstad för bägge staterna, och då skulle en ambassadflytt vara en deklARATION i handling från svensk sida. Redan i dag finns ett generalkonsulat i östra Jerusalem.

I motion 2007/08:U350 av Veronica Palm m.fl. (s) framförs krav på att Sverige stärker sin diplomatiska representation i Mellanöstern (yrkande 24).

Lars Johansson (s) begär i motion 2007/08:U239 att möjligheterna att öppna en svensk representation i Irbil i norra Irak prövas. Motionären uppger att länder som Ryssland och England redan har konsulat i Irbil och att Frankrike tänker öppna en egen representation.

Fredrik Malm (fp) anser i motion 2007/08:U305 att den svenska ambassaden i Bagdad så snart som möjligt ska öppnas på nytt. Motionären framhåller vikten av att Sverige bidrar till att skapa kontaktytor med det nya Irak som miljoner människor trots våld och krig försöker att bygga upp.

I motion 2007/08:U321 av Nils Oskar Nilsson (m) anføres att Sveriges representation för Libanon bör flyttas från Damaskus till Nicosia. Detta skulle enligt motionären både praktiskt och mentalt förenkla och underlätta libanesiska medborgares relationer till Sverige och även närma Libanon till EU.

I motion 2007/08:U240 av Lars Johansson (s) anføres att läget i Somalia nu är sådant att Sverige bör se över möjligheterna att öppna en svensk representation i Somalia.

I motion 2007/08:U253 av Luciano Astudillo (s) anføres dels att strategin för utlandsrepresentationen bör anpassas till en förändrad värld och ett förändrat Sverige vars befolkning numera till stor del har utländsk bakgrund (yrkande 1), dels att den svenska utlandsrepresentationen ska moderniseras (yrkande 2). Som exempel nämns att USA för något år sedan omplacerade flera diplomater från Europa och ”den gamla världen” till länder i den f.d. tredje världen. Skälen för det var både ekonomiska och politiska.

Hans Wallmark och Mats Johansson (m) anför i motion 2007/08:U301 att det finns ett behov av ökat samarbete mellan de nordiska länderna kring lokaler och ansvarsområden. Trots enskilda staters neddragningar av egna beskickningar kan, menar motionärerna, den totala närvaron i form av personal som arbetar för det gemensamma bästa öka genom samverkan.

I motion 2007/08:U319 av Rosita Runegrund och Lars Lindén (kd) anförs att Utrikesdepartementet bör ta ansvar för att uppmuntra fler svenska företag att agera mer etiskt och socialt medvetet genom ökat stöd åt Globalt ansvar (yrkande 2). I dag minskar, enligt motionärerna, resurserna på Utrikesdepartementets avdelning Globalt ansvar.

Jämställdhets- och genderfrågor samt trafficking

Lars Ohly m.fl. (v) anför i motion 2007/08:U251 att åtgärder bör vidtas för att förbättra jämställdhetsarbetet på ambassader och biståndskontor. Kompetensen i att analysera maktordningen mellan män och kvinnor behöver höjas, och jämställdhetshandläggare behöver placeras på samtliga ambassader och biståndskontor (yrkande 1).

Även Anne Ludvigsson (s) anser i motion 2007/08:U267 att genderhandläggare behövs på svenska ambassader.

I motion 2007/08:Ju400 av Lars U Granberg (s) anförs att man vid samtliga svenska ambassader i världen och i samarbete med svensk polis bör inrätta s.k. hotlines till vilka anmälningar och tips om brott kan lämnas (yrkande 1). Motionären framhåller betydelsen av tips från allmänheten som reser till olika delar av världen för att kunna bekämpa barnsexturism och människohandel med barn för sexuella ändamål.

Även Jan Lindholm och Bodil Ceballos (mp) anser i motion 2007/08:Ju210 att anmälmöjligheterna, genom t.ex. hotlines, bör ökas vid samtliga svenska ambassader (yrkande 1).

I motion 2007/08:U211 av Hillevi Larsson (s) anförs att riktlinjer bör tas fram så att ambassaderna ska kunna arbeta i förebyggande syfte mot trafficking. På så sätt skulle, enligt motionären, en del trafficking kunna stoppas redan innan resan till Sverige börjar.

Religion och religionsfrihet

I motion 2007/08:U258 av Lennart Sacrédeus (kd) framförs förslag om en ambassadör med uppgift att ansvara för internationell religionsfrihet. I motionen nämns att Sverige redan i dag har en ambassadör som särskilt arbetar med hiv/aids-problematiken och en ambassadör som arbetar med mänskliga rättigheter i internationella sammanhang.

I motion 2007/08:U275 av Annelie Enochson (kd) uppmärksammas hur svenska kyrkan i S:t Petersburg ska kunna nyttjas som gudstjänstlokal. Enligt motionären bör Utrikesdepartementet ge upp sin position, att kyrkan ska användas som kulturcenter. I motionen uppges att planerna på ett kulturcenter har blivit en källa till konflikt med de ryska myndigheterna, som endast vill se religiös utövning i lokalerna, och att församlingen vill att kyrkan ska vara gudstjänstlokal.

Tidigare behandling

Utskottet har flera gånger behandlat motioner rörande Regeringskansliets organisering och därmed sammanhängande frågor. Hösten 2006 anförde utskottet att det vidhöll sitt tidigare ställningstagande, nämligen att det inte ankommer på riksdagen att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering (bet. 2005/06:KU1). Det inkluderade även utrikesförvaltningens organisation. Utskottet avstyrkte således motionsyrkanden om bl.a. inrättande av ett nytt departement och förändringar inom utrikesrepresentationen. Hösten 2007 avstyrkte utskottet med hänvisning till samma ställningstagande motioner om bl.a. ökad interministeriell samordning i kampen mot internationell terrorism, inrättande av ett nytt departementet och förändringar inom utrikesrepresentationen.

Yttrande från utrikesutskottet

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds således av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit det som angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att, i den mån det behövs, det kommer att bereda utrikesutskottet tillfälle till yttrande vid beredning av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23).

Utrikesutskottet har avgett yttrande, som återfinns i *bilaga 4*. I yttrandet konstaterar utrikesutskottet att flera av de aktuella motionerna tar upp frågor som rör utrikesförvaltningens organisation, utbildning av utrikesförvaltningens personal, handläggningsordning m.m. Det rör sig i dessa fall om frågor där beslutskompetens finns hos regeringen eller hos regeringen underlydande myndigheter. Enligt utskottets mening ankommer det mot denna bakgrund inte på riksdagen att göra tillkännagivanden enligt motionärernas förslag i frågor om t.ex. genderhandläggare på Sveriges ambassader, inrättandet av en specifik ambassadörstjänst inom Utrikesdepartementet med ansvar för internationell religionsfrihet samt frågor om handläggningsordningen för anmälningar och tips om brott.

Med anledning av de motionsvis framförda förslagen om översyn och modernisering m.m. av den svenska representationen utomlands, upprättande av konsulat m.m. konstaterar utrikesutskottet att en utredning om denna typ av frågor gjorts och att resultaten av denna presenterats för, och diskuterats med, utskottet. Därutöver äger en årlig dialog i hithörande frågor rum mellan utrikesutskottet och regeringen. Även om det är regeringen som fattar beslut i dylika frågor är, menar utrikesutskottet, engagemanget kring utlandsrepresentationerna viktigt ur prioriteringshänseende. Utskottet anser att det är viktigt för landet med en bredast möjliga närvaro ute i världen. I sitt yttrande uppger utskottet att det tagit del av Europeiska kommissionens meddelande om utveckling och konsolidering av tjänsten för yttre representation (KOM(2007) 206) samt anför bl.a. att förändringar i

omvärlden och i politikens inriktning och den landfokusering av det bilaterala biståndet som inletts kan motivera förändringar i utrikesrepresentationen.

I fråga om samarbete mellan de nordiska länderna kring lokaler och ansvarsområden konstaterar utrikesutskottet att samarbete redan i dag sker på ett flertal orter. Enligt vad utskottet kunnat inhämta pågår också diskussioner om ytterligare nordiska fastighetsprojekt, och utskottet förutsätter att denna form av samlokalisering och samarbete beaktas när så är motiverat.

Utrikesutskottet framhåller att människohandel (s.k. trafficking) är ett allvarligt brott och att det är nödvändigt med ett gemensamt agerande för att komma till rätta med handeln med människor. Enligt utskottet pågår inom hela Regeringskansliet, till vilket utrikesrepresentationen hör, ett intensivt arbete med olika åtgärder mot människohandel.

Beträffande den svenska kyrkan i Sankt Petersburg anför utrikesutskottet att ett kultur- och informationscentrum skulle kunna fungera som en ytterligare brobyggare mellan Sverige och Ryssland. Avsikten har hela tiden varit att den svenska församlingen i Sankt Petersburg ska kunna använda en del av byggnaden samtidigt som ett informations- och kulturcentrum inrättas i den andra delen. Utrikesutskottet har inhämtat att församlingen i dag har förutsättningar att bedriva verksamhet i kyrkan. Vidare konstateras att inrättandet av ett centrum förutsätter en överenskommelse med dels ryska myndigheter, dels S:ta Katarina församling.

Enligt utrikesutskottets mening bör regeringens förslag i proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 Rikets styrelse om anslag 90:5 Regeringskansliet m.m. bifallas och samtliga i yttrandet behandlade motioner bör avstyrkas.

I yttrandet finns en avvikande mening (v) om jämställdhetshandläggare på svenska ambassader och biståndskontor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* för 2008 ska uppgå till 5 933 787 000 kr.

Utskottet vidhåller sin tidigare bedömning av frågor om Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningens, organisation och därmed sammanhängande frågor och avstyrker motionsyrkandena i denna fråga. Såvitt avser utrikesförvaltningen innebär ställningstagandet att konstitutionsutskottet delar utrikesutskottets bedömningar. Således avstyrker utskottet motionerna 2007/08:K219 (kd), 2007/08:K371 (fp), 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 i denna del, 10 och 11, 2007/08:K404 (s) yrkandena 1 i denna del, 5 och 6, 2007/08:Fi277 (s) yrkandena 21 och 24, 2007/08:Ju400 (s) yrkande 1, 2007/08:Ju210 (mp) yrkande 1, 2007/08:U211 (s), 2007/08:U239 (s), 2007/08:U240 (s), 2007/08:U251 (v) yrkande 1, 2007/08:U253 (s) yrkandena 1 och 2, 2007/08:U258 (kd), 2007/08:U267 (s), 2007/08:U275 (kd),

2007/08:U301 (m), 2007/08:U305 (fp), 2007/08:U319 (kd) yrkande 2, 2007/08:U321 (m), 2007/08:U347 (s) yrkande 2 och 2007/08:U350 (s) yrkande 24.

Stöd till politiska partier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:6 *Stöd till politiska partier* på 170 200 000 kr samt bemyndigar regeringen att under 2008 för nämnda anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 200 000 kr under 2009.

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet, som i princip är avsett endast för partier som är företrädde i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen beslutas av Partibidragsnämnden.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:6 *Stöd till politiska partier* ska uppgå till 170 200 000 kr för 2008. Det är samma belopp som anvisats för innevarande år.

Bemyndigandet

I lagen om statligt stöd till politiska partier räknas, som framgått, år fr.o.m. den 15 oktober. Fråga om stöd prövas av Partibidragsnämnden och uträknas en gång per år.

I propositionen anför regeringen att det, enligt lagen med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen, krävs bemyndigande för beslut om bidrag som medför utgifter under senare budgetår än det år statsbudgeten avser. Detta gäller, enligt propositionen, för stödet till politiska partier.

Mot denna bakgrund föreslås i propositionen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för nämnda anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 200 000 kr under 2009.

Gällande ordning

Enligt 13 § första stycket lagen om statligt stöd till politiska partier prövas frågor om statligt partistöd av Partibidragsnämnden. Enligt 14 § tredje stycket ska utbetalningarna av partistöd göras kvartalsvis av riksdagsförvaltningen. År i den aktuella lagen räknas, enligt 12 § första stycket, som regel fr.o.m. den 15 oktober, och stödet uträknas en gång för varje år.

I statbudgeten anvisar riksdagen varje år medel till det statliga partistödet på ett särskilt anslag (90:6 *Stöd till politiska partier*). Anslaget ställs till regeringens disposition. Genom regleringsbrev tilldelar regeringen sedan riksdagsförvaltningen dispositionsrätten till anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning avseende anslag 90:6 *Stöd till politiska partier*. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande.

Svenska institutet för europapolitiska studier och EU-information

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2008 anvisar ett anslag 90:7 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* på 13 207 000 kr och avstyrker motionsyrkande om nedläggning av institutet. Vidare avstyrker utskottet ett motionsyrkande om debatt kring EU-frågor. Jämför reservation 4 (s).

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) initierar och bedriver forskning, utvärdering och analys av EU-politik inom områdena ekonomi och handel, statsvetenskap och juridik.

Propositionen

Verksamheten

Sieps forsknings- och utredningsverksamhet bedrivs huvudsakligen inom ramen för tre övergripande teman: makt och demokrati i EU, EU:s roll i världen samt effekter av EU:s politik. Under 2006 publicerade Sieps tolv rapporter och anordnade ett stort antal seminarier.

Den 20 juni 2007 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredning med uppgift att utvärdera verksamheten som bedrivs av Sieps (dir. 2007:96). Syftet är att analysera hur väl Sieps fyller sin funktion som länk

mellan forskare och beslutsfattare. Utvärderingen ska se över Sieps verksamhet, organisation, ledningsform, resurseffektivitet samt finansieringsform. Uppdrag ska redovisas senast den 15 december 2007.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inga erinringar och bedömer att årsredovisningen för Sieps i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:7 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2008 ska uppgå till 13 207 000 kr. Bortsett från uppräknig av anslaget till följd av pris- och löneomräkning är anslaget oförändrat i förhållande till innevarande år.

Motionerna

I motion 2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp) föreslås att anslaget minskas med 13 000 000 kr, vilket i stort sett motsvarar hela anslaget (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att Sieps i huvudsak fungerar som en debattklubb som producerar skrifter, håller symposier m.m. Detta kan inte, menar de, anses prioriterat eller ens behövligt, varför Sieps bör avskaffas (yrkande 12).

I motion 2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s) föreslås ett tillkännagivande om åtgärder för en bred och folkligt förankrad EU-debatt (yrkande 8). När Kommittén för EU-debatt lades ned i samband med förra årets budgetbehandling togs enligt motionärerna även medel bort för att stimulera debatt och upplysningsverksamhet kring EU-frågor. Att den möjlighet som fanns med kommittén att stimulera debatt numera saknas är enligt motionärernas mening djupt beklagligt. De anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur en bred och folkligt förankrad EU-debatt bäst kan stimuleras.

Bakgrund

Våren 2007 besvarade statsrådet Cecilia Malmström en interpellation om stöd till folkrörelser för EU-information (ip. 2006/07:105, se även ip. 2006/07:61). I sitt svar anförde statsrådet att regeringen hade förstärkt anslaget till folkbildning, som bl.a. kan användas till kunskapspridning om EU, och att det även finns möjlighet för föreningslivets organisationer att söka EU-bidrag för seminarier och information från det nya programmet Ett Europa för medborgarna, som inletts 2007 och som Sverige är med och finansierar (kammarens prot. 2006/07:62 7 §). Hon anförde vidare att information och kunskap om EU även sprids av andra myndigheter, som Sieps. Dessutom framhöll statsrådet att regeringen ska vara en aktiv part i

och därmed stimulera debatten om Europasamarbetet, ett ansvar som särskilt ansågs ligga på henne själv som EU-minister men även på övriga ministrar.

Statsrådet framhöll även att en medborgerlig eller politisk debatt inte kan ”skapas”, vare sig genom statliga budgetmedel eller genom inrättande av nya myndigheter. Hon anförde att frågor som berör människor debatteras i det offentliga rummet för att det finns ett självklart behov av att så sker.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 90:7 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2008 ska uppgå till 13 207 000 kr och avstyrker motion 2007/08:K382 (mp) yrkandena 1 i denna del och 12, enligt vilka Sieps bör avskaffas.

Vad gäller frågan om EU-debatt delar utskottet inte den i motion 2007/08:K404 (s) yrkande 8 framförda uppfattningen att regeringen behöver uppmärksammas på behovet av åtgärder för en bred och folkligt förankrad EU-debatt. Motionsyrkandet avstyrks.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagsstyrelsens skrivelse över riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2006 läggs till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2006/07:RS2 lämnas en redovisning för riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2006. Där lämnas uppgifter om riksdagens personal och riksdagsförvaltningens organisation. Vidare redovisas resultat fördelat på de fyra verksamhetsgrenarna Stödet till beslutsprocessen, Service och förvaltning, Information till allmänheten samt Internationell verksamhet. Redogörelsen innehåller även finansiell information samt en bilaga med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen och riksdagsförvaltningen under 2006.

Enligt redogörelsen präglades riksdagens och riksdagsförvaltningens arbete under 2006 av förändringar i samband med valet och regeringsskiftet. De utvärderingar som gjorts visar att övergången mellan den gamla och den nya riksdagen i stort sett fungerat bra både ur avgående och nya ledamöters perspektiv. Det sista riksmötet under den föregående valperioden, 2005/06 års riksmöte, präglades av ett rekordstort antal ärenden. Arbetsbelastningen blev i många utskott mycket hög under senvåren, men riksdagsarbetet kunde slutföras i tid som planerat.

Målen för de olika verksamhetsgrenarna har i allt väsentligt uppfyllts, enligt redogörelsen. De totala kostnaderna för verksamhet och transfereringar har enligt redogörelsen fortsatt att öka. Vad de olika verksamhetsgrenarna beträffar ökade kostnaderna för Stödet till beslutsprocessen och Service och förvaltning, medan kostnaderna för Information till allmänheten och Internationell verksamhet minskade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen för riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2006 till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Mål för politikområde Demokrati, punkt 2 (s, v)

av Berit Andnor (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Billy Gustafsson (s), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s) och Katja Larsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till nytt mål för politikområde Demokrati. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:K404 yrkande 7 och 2007/08:Fi277 yrkande 23 och avslår proposition 2007/08:1 utgiftsområde 1 punkt 1.

Ställningstagande

För att stärka demokratin är det nödvändigt att utveckla de demokratiska beslutsprocesserna. Enligt vår mening måste de demokratiska institutionerna ges kraft och verktyg att föra samhällsutvecklingen i den riktning som medborgarna vill se. Medborgarna måste i sin tur ha goda möjligheter till insyn, delaktighet och inflytande. Den representativa demokratin ger möjlighet till påverkan också för den som inte har tid eller kraft att själv engagera sig. Genom de allmänna valen har alla medborgare möjlighet att påverka politikens utformning. Varje röst räknas lika oavsett förmåga att på andra sätt göra sig hörd. Därför är ett högt valdeltagande ett mål i sig.

Vi anser att den representativa demokratin bör stärkas. Det bör ske genom att de traditionella kanalerna till inflytande värnas. Att uppmuntra engagemang också vid sidan av den representativa demokratin innebär ingen motsättning. Att öppna för inflytande via folkrörelser och nätverk vid sidan av den representativa demokratins formella institutioner kräver dock försiktighet så att inte principen att allas röst ska räknas lika åsidosätts.

Riksdagen bör avvisa förslaget till förändringar i demokratimålet. Målet bör även fortsättningsvis lyda: Det övergripande målet för politikområdet Demokrati är att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas.

2. Dialog om presstödet, punkt 3 (s, v, mp)

av Berit Andnor (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Billy Gustafsson (s), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Mikael Johansson (mp) och Katja Larsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om dialog om presstödet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:K324 och 2007/08:K404 yrkande 10.

Ställningstagande

Den svenska dagspressen är en av de mest livaktiga och spridda om man jämför oss med resten av Europa. Sverige är inom EU, tillsammans med Finland, helt i en klass för sig när det gäller läsning av dagstidningar. En starkt bidragande orsak till detta är det svenska systemet för presstöd. Utan presstödet skulle samtliga svenska andratidningar tvingas att lägga ned. Detta har konstaterats i en analys som gjorts på uppdrag av Kulturdepartementet.

Mellan regeringen och kommissionen pågår för närvarande en dialog om presstödet förenlighet med EG-fördragets regler om statligt stöd. Enligt vår mening är det av yttersta vikt att regeringen med bestämdhet och kraft står upp för det presstöd som riksdagen har beslutat om över blockgränserna och inte accepterar en från EU dikterad urvattning av systemet som äventyrar den mångfald i svensk press som våra partier vill fortsätta värna.

3. Jämställdhetsarbetet på ambassader, punkt 10 (v)

av Marianne Berg (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om jämställdhetsarbetet på ambassader. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:U251 yrkande 1 och 2007/08:U267.

Ställningstagande

Vi lever inte i en jämställd värld. Maktordningen mellan män och kvinnor präglar politik och samhällsliv världen över. Inom utrikespolitik, liksom inom alla andra delar av samhället, är mannen norm medan kvinnan är

undantag. Generella beskrivningar av världen utgår alltför ofta från mäns erfarenheter och mäns behov, medan kvinnors erfarenheter och behov osynliggörs eller beskrivs som särintressen.

Vänsterpartiet vill se en feministisk utrikespolitik som syftar till att synliggöra hur utrikespolitikens alla delar påverkar män och kvinnor på olika sätt och som syftar till att i grunden riva ned könsmaktsstrukturerna.

Kunskap krävs dels för att kunna analysera maktordningen mellan män och kvinnor och de olika uttryck den tar sig i olika delar av världen, dels för att kunna utveckla verktyg för att bryta denna ordning.

Inom utrikesförvaltningen och på de svenska ambassaderna skrivs bl.a. årliga rapporter om situationen rörande de mänskliga rättigheterna och underlag arbetas fram för samarbetsstrategier inom utvecklingssamarbetet. Enligt min uppfattning är det viktigt att det i dessa finns med en tydlig analys utifrån ett könsmaktsperspektiv. För att detta ska vara möjligt behöver kompetensen höjas, och alla ambassader och biståndskontor behöver ha jämställdhetshandläggare.

4. Debatt kring EU-frågor, punkt 11 (s)

av Berit Andnor (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Billy Gustafsson (s), Phia Andersson (s) och Katja Larsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om debatt kring EU-frågor. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:K404 yrkande 8.

Ställningstagande

I samband med förra årets budgetbehandling lades Kommittén för EU-debatt ned samtidigt som anslaget de disponerade för att stimulera debatt och upplysningsverksamhet kring EU-frågor i folkrörelseregi togs bort, utan att det ersattes av något annat. Det är en mycket viktig uppgift som kommittén har kunnat utföra genom att ge bidrag till lokalt föreningsliv, organisationer och skolor för att ordna debatter och olika typer av aktiviteter för att just stimulera debatten lokalt. Regeringen framhåller i stället att statsråden, särskilt EU-ministern, ska vara aktiva och stimulera debatt om Europasamarbetet. Att EU-ministern och övriga statsråd skulle kunna ersätta det arbete som hittills utförts av lokalt förankrade organisationer är enligt vår mening dock varken lämpligt eller möjligt. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag på hur en bred och folkligt förankrad EU-debatt bäst kan stimuleras.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (s)

Berit Andnor (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Billy Gustafsson (s), Phia Andersson (s) och Katja Larsson (s) anför:

Riksdagen har den 21 november 2007 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens budgetförslag för 2008. Det innebär att riksdagen för detta år nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För budgetåret 2008 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 1 inte får överstiga 10 937 659 000 kr under riksdagens fortsatta behandling. Socialdemokraternas förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att reservera oss. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 1 borde ha begränsats med 544 300 000 kr på det sätt som framgår av Socialdemokraternas motion 2007/08:Fi277.

Våra förslag till förändringar innebär i korthet följande:

Stödet till radio- och kassettidningar

Regeringen föreslår en neddragning av stödet till radio- och kassettidningar, men redovisar inga skäl för det. Detta skapar osäkerhet när regeringen samtidigt anger att det ska ske en översyn av stödet. Vi socialdemokrater vill behålla stödet på nuvarande nivå tills en eventuell översyn är avslutad.

Vi föreslår därför att anslag 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar tillförs 0,7 miljoner kronor år 2008.

Tillsynsverksamheten på länsstyrelserna

Den socialdemokratiska regeringen tillförde extra resurser för utökad tillsynsverksamhet på länsstyrelserna. Dessa resurser tar nu den borgerliga regeringen bort. De senaste årens händelser har påtagligt visat behovet av en väl utbyggd och väl fungerande tillsynsverksamhet av t.ex. olika slag av institutioner för vård av barn och unga och familjehemmen. Övergrepp och myndighetsmisstag kan minskas genom att länsstyrelserna får inte bara ett tillsynsansvar utan också resurser att fullgöra det. Inte minst viktigt är det med en god kontroll av de verksamheter på detta område som bedrivs i privat regi med offentliga medel.

Vi föreslår därför att anslag 32:1 Länsstyrelserna m.m. tillförs 60 miljoner kronor år 2008.

Kungliga hov- och slottsstaten

Regeringen föreslår en ökning av anslaget till hovet för utökade säkerhetsåtgärder på slotten och för kronprinsessans officiella funktioner. I de andra nordiska monarkierna har den blivande statschefen en egen hovstat eller motsvarande ordning. Det bör gälla även i Sverige. Vi bifaller den anslagsökning som omfattar ökade säkerhetsåtgärder. Vi anser dock att finansieringen av kronprinsessans officiella funktioner ska lösas genom en egen hovstat inom ramen för dagens anslag.

Vi föreslår därför att anslag 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten minskas med 5 miljoner kronor år 2008.

Regeringskansliet m.m.

Anslagssparandet för Regeringskansliet ligger på en hög nivå. Därför vill vi se en sänkning av anslaget så att det bättre motsvarar utgifterna. Sveriges ordförandeskap i EU 2009 ställer givetvis krav på ökade resurser, men den nivå regeringen föreslår är i överkant i beaktande av vad det förra ordförandeskapet 2001 kostade Sverige. Det kommer inte heller att hållas lika många toppmöten i Sverige som förra gången.

Vi föreslår på grund av det ovan anförda att anslag 90:5 Regeringskansliet minskas med 600 miljoner kronor år 2008.

Vad gäller Sveriges representation i utlandet ansluter vi oss till de synpunkter som framförs av Urban Ahlin m.fl. (s) i ett särskilt yttrande i utrikesutskottets yttrande 2007/08:UU1y.

Våra förslag till ändrade anslag inom utgiftsområdet framgår i sammandrag av tabellen i avsnittet Redogörelse för ärendet (se ovan).

2. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (v)

Marianne Berg (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna, beslutade den 21 november 2007 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet vid sidan av statsbudgeten fastställdes för 2008, 2009 och 2010.

Vänsterpartiet menar att Sverige behöver ett spårbyte för ökad rättvisa, förstärkt välfärd och kloka investeringar för framtiden. Vi presenterar i vår budgetmotion 2007/08:Fi276 en helt annan inriktning för den ekonomiska politiken än vad riksdagsmajoriteten fattat övergripande beslut om. Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik, som är närsynt och oansvarig, som systematiskt ger mer till dem som har mest, och som i grunden angriper och eroderar den svenska välfärdsmodellen. Vi avvisar regeringens

kraftiga skattesänkningar, attackerna på de gemensamma trygghetssystemen och urgröpningen av det gemensamma ägandet. Vänsterpartiet gör en radikalt annorlunda bedömning än regeringen och riksdagsmajoriteten av de långsiktiga behoven för svensk ekonomi. Vi ifrågasätter de nyliberalt inspirerade penning- och finanspolitiska ramverk, som underbygger en omfattande överföring av resurser till de rikaste och förhindrar en politik för full sysselsättning.

Vänsterpartiets politik innebär i stället en välfärdsoffensiv. Vi gör en kraftfull satsning på fler anställda i välfärden. Vi presenterar också omfattande investeringar för att stärka samhällets infrastruktur och bemöta de allvarliga klimathoten. Vi ser jämställdheten som en strukturell fråga om makt och resurser och föreslår en rad politiska insatser – saknade i regeringens budgetproposition – för att förändra ojämlika strukturer. Vi genomför ett omfattande socialt reformprogram på en rad områden. Detta är i motsats till regeringens politik, som försitter goda chanser och vrider klockan tillbaka, ett ansvarsfullt budgetalternativ, som använder de gemensamma resurserna bättre, mer rättvist och mer framtidsinriktat.

Vänsterpartiet har presenterat sitt budgetalternativ för utgiftsområde 1 i motion 2007/08:K314. Vi föreslår ett sparbeting på hovstaten på 6 miljoner kronor vilket motsvarar ca 10 % av anslaget (drygt 5 % av hela anslaget till Kungliga hov- och slottsstaten) samt att riksdagsledamöternas arvoden minskas avsevärt och knyts till ett prisbasbelopp, vilket innebär en utgiftsminskning på 43 miljoner kronor. Vi föreslår också att de ekonomiska bidragen till organisationer som företräder de nationella minoriteterna får ett ökat bidrag med 5 miljoner kronor. Förslaget framgår ovan av tabellen i avsnittet Redogörelse för ärendet.

Vänsterpartiet anser vidare att Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ska ligga under riksdagen. Därmed bör anslaget flyttas till utgiftsområde 1 från utgiftsområde 4. Enligt riksdagsordningen kan dock ett sådant beslut endast fattas i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Vad gäller Sveriges representation i utlandet ansluter jag mig till de synpunkter som framförs av Hans Linde (v) i ett särskilt yttrande i utrikesutskottets yttrande 2007/08:UU1y.

Då riksdagsmajoriteten fattat rambeslut om en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar jag inte i detta beslut om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

3. Anslag m.m. för 2008 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (mp)

Mikael Johansson (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2007/08:Fi278 och tillhörande kommittémotioner.

Miljöpartiet avvisar stora delar av regeringens politik. Sammantaget innebär regeringens första år vid makten att de grupper som har det allra sämst ställt fått en ännu svårare ekonomisk situation. I budgetpropositionen för nästa år presenteras nya besparingar tillsammans med ytterligare skattesänkningar. Möjligheten för deltidsarbetslösa att få arbetslöshetsersättning minskas och ersättningen för långtidssjuka försämras.

Miljöpartiet ställer sig starkt kritiskt till regeringens politik. Vi tror inte att de arbetslösa är lata eller att de sjuka fuskar. Vår grundsyn är att människor vill vara med och delta. Människor som står utanför arbetsmarknaden behöver stöd, kompletterade utbildning och omskolning för att komma tillbaka. Sjuka människor behöver rehabilitering, vård och omsorg för att återigen kunna kliva in på arbetsmarknaden.

Vi ställer oss också kritiska till regeringens finanspolitik. I årets budgetmotion från Miljöpartiet presenteras en mer väl avvägd finans- och skattepolitik. Vi ser att det mitt under brinnande högkonjunktur behövs ett högre finansiellt sparande för att inte elda på ekonomin ytterligare. Miljöpartiets ekonomiska politik innebär att vi tar ett stort ansvar för den långsiktiga utvecklingen av den offentliga sektorn och statens finanser.

Regeringspartierna har yrvakna väckts av det nya stora engagemanget i klimat-, miljö- och energifrågorna. De första stapplande stegen till en borgerlig klimatpolitik har tagits. Miljöpartiet välkomnar det nyväckta engagemanget och avvaktar nu förslag på strategier, åtgärder och handling. De förslag som presenteras i årets budgetmotion är fullständigt otillräckliga. Höjningen av koldioxidskatten motverkas av höjda reseavdrag och klimatom miljarden motverkas av större besparingar på andra klimat- och energirelaterade områden.

Miljöpartiet har länge drivit klimatfrågan. Stora reformer genomfördes under förra mandatperioden. Skatteväxlingen som Miljöpartiet lotsade fram innebar höjda energi- och klimatskatter på drygt 17 miljarder kronor. Samtidigt sänktes skatten för låg- och medelinkomsttagare. Skatteväxlingen har bidragit till en kraftig övergång från olja till biobränslen. Svensk skogsråvara ses i dag som en mycket värdefull naturresurs. Svensk bioenergiteknik går på export och nya jobb skapas i energi- och miljöteknikföretag.

I Miljöpartiets budgetmotion för 2008 presenteras vårt förslag till ekonomisk politik. Våra prioriteringar innebär stora förbättringar för dem som har det sämst ställt. Vår fördelningspolitik är mer rättvis, vår människosyn mer human. Miljöpartiets klimatpolitik innebär kraftfulla och effektiva åtgärder för att ställa om Sverige till ett hållbart och modernt samhälle.

Regeringens partier – Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna – har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avstyrkt Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den anledningen kommer vi inte att ta del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 1. I stället redo-

visar jag här vår fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i vår anslagsmotion 2007/08:K382 (se även tabellen ovan i avsnittet Redogörelse för ärendet). I den föreslås att anslagen ökas dels till länsstyrelserna för samordning av frågor om mäns våld mot kvinnor, förbättrad miljötillsyn och arbete med regionala omställningsprogram i syfte att avskaffa oljeberoendet, dels till Justitiekanslern, dels till åtgärder för nationella minoriteter, dels till Riksdagens ombudsmän. Vidare anser vi att utgiftsökningen för Regeringskansliet med anledning av Sveriges ordförandeskap i EU inte kan motivera att hela den summan ska leda till anslagsökning. Anslaget till Regeringskansliet föreslås därför minska. Slutligen föreslås att Sieps läggs ned.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2007/08:1

Proposition 2007/08:1 Budgetpropositionen för 2008 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen godkänner det mål för politikområde Demokrati som regeringen föreslår och upphäver nuvarande mål för politikområdet (avsnitt 4.3.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 46:1 Allmänna val och demokrati besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor under 2009, högst 5 000 000 kronor under 2010 och högst 5 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 4.9.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 90:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 200 000 kronor under 2009 (avsnitt 9.4.4).
4. Riksdagen för 2008 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning: (se prop.)
5. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.1),
6. Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2008–2010 (avsnitt 9.3.6).
7. Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kronor (avsnitt 9.3.6)
8. Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 150 000 000 kronor (avsnitt 9.3.6).
9. Riksdagen beslutar att för ramanslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska för 2008 finnas en anslagskredit på högst 5 procent av anvisat anslag (avsnitt 9.3.5).
10. Riksdagen för 2008 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som är avsedda för riksdagen eller dess myndigheter, enligt följande uppställning: (se prop.)

Redogörelse 2006/07:RS2

Redogörelse 2006/07:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2006.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:K344 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tidningsutdelning på landet.

2006/07:K350 av Lars Ohly m.fl. (v):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka bidraget till samtliga nationella minoriteteters riksorganisationer.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka bidraget till de nationella minoriteterna för internationell samverkan.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:K219 av Annelie Enochson (kd):

Riksdagen begär att regeringen omlokaliserar Sveriges ambassad från Tel Aviv till västra Jerusalem.

2007/08:K284 av Hillevi Larsson och Veronica Palm (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ytterligare utöka Riksrevisionens insynsmöjligheter i den del av kungahusets och hovets ekonomi som utgörs av skattemedel.

2007/08:K295 av Jan Ericson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av presstödet och reklamskatten.

2007/08:K314 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning:

Anslag	Rikets styrelse	Regeringsförslag (tkr)	Förändring (tkr)
46:6	Säkerhets- och integritets- skyddsnämnden	0	13 500
47:1	Åtgärder för nationella mino- riteter	13 500	5 000
90:1	Kungliga hov- och slottsstaten	109 530	-6 000
90:2	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	777 140	-43 000
Summa:		901 107	-30 500

2007/08:K324 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slå vakt om presstödet.

2007/08:K342 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av anslaget för Sametingets administration.

2007/08:K371 av Nina Larsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett inrikesdepartement.

2007/08:K382 av Mikael Johansson m.fl. (mp):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning:

Anslag		Anslagsförändring(miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
Summa för utgiftsområdet		-33	-418	-176
32:1	Länsstyrelser m.m.	20	20	-98
46:2	Justitiekanslern	1	1	1
47:1	Åtgärder för nationella minoriteter	5	5	5
90:4	Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	2	2	2
90:5	Regeringskansliet m.m.	-48	-433	-73
90:7	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	-13	-13	-13

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge länsstyrelserna ansvar för samordning avseende arbetet med frågor om mäns våld mot kvinnor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsningen på förbättrad miljötillsyn.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regionala program för att avveckla oljeberoendet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avslå förslaget om att den obligatoriska förprovningen av djurstallar ska vara avgiftsfri.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge JK större möjligheter att bekämpa hatbrott och att i arbetslivet värna meddelar- och yttrandefrihet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att vidta åtgärder för att förbättra skyddet för Sveriges nationella minoriteter.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge JO ökade möjligheter att klara av den allt större ärendemängden.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en halvering av ökningen av kostnaden för Sveriges förberedelser för ordförandeskapet i EU.
11. Riksdagen avslår förslaget om att inrätta ett socialt råd.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps).

2007/08:K404 av Berit Andnor m.fl. (s):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
A 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	125 456	+700
A 32:1 Länsstyrelserna m.m.	2 372 268	+60 000
A 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	109 530	-5 000
A 90:5 Regeringskansliet m.m.	5 933 144	-600 000
Summa	10 937 016	- 544 300

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till radio- och kassettidningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om länsstyrelsernas tillsynsverksamhet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hovstaten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Regeringskansliets anslag.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenska beskickningar utomlands.

7. Riksdagen avslår regeringens förslag till mål för politikområdet Demokrati och regeringens förslag att upphäva nuvarande mål för politikområdet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för en bred och folkligt förankrad EU-debatt.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om synen på presstödet.

2007/08:K406 av Kurt Kvarnström och Marita Ulvskog (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tidningsutdelning på landet.

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till radio- och kassettidningar.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hovstaten.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Regeringskansliets anslag.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om länsstyrelsernas tillsynsverksamhet.
23. Riksdagen avslår regeringens förslag till mål för politikområdet Demokrati och regeringens förslag att upphäva nuvarande mål för politikområdet.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenska beskickningar utomlands.

2007/08:Ju210 av Jan Lindholm och Bodil Ceballos (båda mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att anmälningsmöjligheter, t.ex. hotlines, inrättas vid samtliga svenska ambassader i världen i samarbete med svensk polis samt att dessa marknadsförs.

2007/08:Ju400 av Lars U Granberg (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anmälningsmöjligheter om att s.k. hotlines inrättas vid samtliga svenska ambassader i världen i samarbete med svensk polis samt att dessa marknadsförs.

2007/08:U211 av Hillevi Larsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktlinjer till svenska ambassader om hur man ska arbeta i förebyggande syfte mot trafficking.

2007/08:U239 av Lars Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna för en svensk representation i Erbil i Irak.

2007/08:U240 av Lars Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svensk representation i Somalia.

2007/08:U251 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjd kompetens och jämställdhetshandläggare på samtliga ambassader och biståndskontor.

2007/08:U253 av Luciano Astudillo (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör lägga om sin strategi för utlandsrepresentation i syfte att anpassa den till en förändrad värld och ett förändrat Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att modernisera svensk utlandsrepresentation.

2007/08:U258 av Lennart Sacrédeus (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en ambassadör med ansvar för internationell religionsfrihet.

2007/08:U267 av Anne Ludvigsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om genderhandläggare på våra ambassader.

2007/08:U275 av Annelie Enochson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige låter svenska kyrkan i Sankt Petersburg bli en gudstjänstlokal igen och därmed ger upp sina ambitioner att i strid med rysk uppfattning upprätta ett kulturcentrum i lokalen.

2007/08:U301 av Hans Wallmark och Mats Johansson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökat samarbete de nordiska länderna emellan, både i form av lokaler och ansvarsområden, vad gäller konsulär och diplomatisk närvaro i andra stater och på andra kontinenter.

2007/08:U305 av Fredrik Malm (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska ambassaden i Bagdad så snart som möjligt ska öppnas på nytt.

2007/08:U319 av Rosita Runegrund och Lars Lindén (båda kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Globalt Ansvar, en avdelning på UD.

2007/08:U321 av Nils Oskar Nilsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att flytta Sveriges representation avseende Libanon från Damaskus till Nicosia.

2007/08:U347 av Kerstin Engle m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utlandsrepresentationen runt Östersjön, med särskild tonvikt på Kaliningrad.

2007/08:U350 av Veronica Palm m.fl. (s):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges diplomatiska representation i Mellanöstern stärks.

BILAGA 2

Utskottets förslag till anslag för 2008 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utskottets förslag stämmer överens med regeringens respektive riksdagsstyrelsens förslag till anslagsfördelning. Företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna redovisar sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	(ram)	6 460
27:2 Presstöd	(ram)	567 119
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	(ram)	125 456
27:4 Radio- och TV-verket	(ram)	14 485
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	(ram)	11 075
32:1 Länsstyrelserna m.m.	(ram)	2 372 268
45:1 Sametinget	(ram)	32 104
46:1 Allmänna val och demokrati	(ram)	26 090
46:2 Justitiekanslern	(ram)	23 801
46:3 Datainspektionen	(ram)	32 154
46:4 Svensk författningssamling	(ram)	845
46:5 Valmyndigheten	(ram)	14 160
47:1 Åtgärder för nationella minoriteter	(ram)	14 437
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	(ram)	109 530
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ¹	(ram)	777 140
90:3 Riksdagens förvaltningsanslag ¹	(ram)	629 954
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen ¹	(ram)	63 387
90:5 Regeringskansliet m.m.	(ram)	5 933 787
90:6 Stöd till politiska partier	(ram)	170 200
90:7 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	(ram)	13 207
Summa		10 937 659

¹ Anslag avsedda för riksdagen eller dess myndigheter.

BILAGA 3

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Häri genom föreskrivs att 10 § lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse¹

Föreslagen lydelse

10 §

Stödet är avsett att bekosta handläggargjälper åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det skall motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmande av stödets storlek skall beloppet 47 400 kronor per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmande av stödets storlek skall beloppet 48 800 kronor per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2006:1439.

BILAGA 4

Utrikesutskottets yttrande 2007/08:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har vid sammanträde den 16 oktober 2007 beslutat att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen 2007/08:1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse jämte eventuella motioner. Utrikesutskottet väljer att i det följande lämna synpunkter på anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., samt på motionerna 2007/08:K404 (s) yrkande 6, 2007/08:Fi277 (s) yrkande 24 och 2007/08:K219 (kd), allt i de delar som rör utrikesförvaltningen.

Därutöver yttrar sig utrikesutskottet över motionerna 2007/08:Ju210 (mp) yrkande 1, 2007/08:Ju400 (s) yrkande 1, 2007/08:U211 (s), 2007/08:U239 (s), 2007/08:U240 (s), 2007/08:U251 (v) yrkande 1, 2007/08:U253 (s) yrkandena 1 och 2, 2007/08:U258 (kd), 2007/08:U267 (s), 2007/08:U275 (kd), 2007/08:U301 (m), 2007/08:U305 (fp), 2007/08:U319 (kd) yrkande 2, 2007/08:U321 (m), 2007/08:U347 (s) yrkande 2 samt 2007/08:U350 (s) yrkande 24 vilka överlämnas med detta yttrande under förutsättning av konstitutionsutskottets medgivande.

Kabinettssekreterare Frank Belfrage med medarbetare lämnade inför utrikesutskottet den 27 september 2007 respektive den 1 november 2007 föredragningar om frågor rörande utlandsmyndigheterna. Utskottet har också från medborgare i Kaliningradregionen erhållit en opinionsyttring till stöd för det svenska generalkonsulatet i Kaliningrad.

Propositionen

Utrikesrepresentationen bestod i december 2006 av 105 utlandsmyndigheter, varav 87 ambassader, 12 konsulat samt 6 representationer och delegationer. Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. I nästan hälften av de 192 länder som är medlemmar i FN finns en svensk ambassad. Sverige har också närmare 400 honorärkonsulat.

Förändringar i omvärlden och i politikens inriktning, liksom kraven på en effektiv användning av resurser, föranleder anpassningar i den svenska utrikesrepresentationen. Den landfokusering av det bilaterala biståndet som nu inleds kommer också att medföra förändringar i utrikesrepresentationen.

Avveckling pågår av utlandsmyndigheterna i Abidjan (Elfenbenskusten) och Windhoek (Namibia). Ytterligare neddragningar och effektiviseringar planeras för att ge utrymme för nya insatser.

I propositionen redovisas att UD:s policy- och metodkompetens inom det internationella utvecklingssamarbetet avses att stärkas fr.o.m. 2008. En omfördelning av ansvar och resurser mellan UD och Sida genomförs inom några specifika områden. Regeringen har tidigare beslutat att flytta det administrativa ansvaret för utlandsmyndigheter med betydande utvecklingssamarbete från Sida till UD. Som en konsekvens av beslutet föreslås anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. öka med 16 447 000 kr samtidigt som anslaget 8:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete under utgiftsområde 7 minskas.

I tilläggsbudget avser regeringen att återkomma om budgeteffekterna för 2008 och framåt av den från den 1 januari 2007 gällande nya skattelagstiftningen för statligt anställda under utlandsstationering.

Utlandsmyndigheternas arbete med migrationsfrågor har, enligt propositionen, ökat kraftigt eftersom alltfler ansöker om uppehållstillstånd och viseringar. Regeringen anser att särskilt belastade myndigheter tillfälligt bör förstärkas med fler utsända och lokalanställda för att upprätthålla verksamheten på en tillfredsställande nivå. Anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. föreslås mot denna bakgrund ökas med 30 miljoner kronor under 2008.

Mot bakgrund av biståndets roll i den svenska utrikespolitiken och som en konsekvens av landfokuseringen avser regeringen att inrätta några nya utlandsmyndigheter som blir kostsamma på grund av säkerhetsläget. Finansieringen bör delvis ske inom biståndsramen. I propositionen föreslås att 58 miljoner kronor överförs från utgiftsområde 7 anslaget 8:1 Biståndsverksamhet till anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m.

Med anledning av ändringar 2005 i passlagen (1978:302) till följd av propositionen Ökad säkerhet i pass m.m. (prop. 2004/05:119), ska pass förses med biometrisk uppgifter. Till detta kommer genomförandet av ett gemensamt europeiskt system för viseringsinformation (VIS), som beräknas starta under 2009. Sammantaget innebär detta ökade kostnader för utrikesförvaltningen. Anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. föreslås därför öka 2008 med 3 miljoner kronor. Ökningen finansieras genom ökade avgiftsin-täkter.

Utskottet

Motionerna

Utrikesförvaltningens organisation m.m.

Socialdemokraterna anser i *partimotion 2007/08:Fi277 (s) yrkande 24* och *kommittémotion 2007/08:K404 (s) yrkande 6* att det kan vara rimligt att lägga ned vissa representationer samtidigt som det finns behov av att andra kommer till, exempelvis i Minsk. Socialdemokraterna anser det inte heller möjligt att lägga ned alla beskickningar runt södra Östersjön utan att det får stor negativ inverkan på redan väletablerade och viktiga relationer. Enligt Socialdemokraterna behöver Utrikesdepartementet finna andra sätt att effektivisera sitt arbete och finna synergier mellan olika ansvarsområden än att dra ned på antalet utlandsrepresentationer.

Socialdemokraterna lyfter också i *kommittémotion 2007/08:U347 (s) yrkande 2* fram utlandsrepresentationen runt Östersjön och betonar Kaliningrad.

I *kommittémotion 2007/08:U350 (s) yrkande 24* argumenterar Socialdemokraterna för att Sveriges diplomatiska representation i Mellanöstern ska stärkas.

I den *enskilda motionen 2007/08:U239 (s)* begär motionären att möjligheterna att öppna en svensk representation i Erbil prövas.

Även motionären bakom den *enskilda motionen 2007/08:U305 (fp)* anser att den svenska ambassaden i Bagdad så snart som möjligt ska öppnas på nytt.

Motionären bakom den *enskilda motionen 2007/08:U321 (m)* anser att Sveriges representation för Libanon bör flyttas från Damaskus till Nicosia.

I den *enskilda motionen 2007/08:K219 (kd)* begärs att Sveriges ambassad i Israel omlokaliseras från Tel Aviv till västra Jerusalem.

I en *enskild motion 2007/08:U240 (s)* argumenterar motionären för att möjligheterna att öppna en svensk representation i Somalia bör prövas.

I en *enskild motion 2007/08:U253 (s)* argumenterar motionären dels (*yrkande 1*) för att strategin för utlandsrepresentationen bör anpassas till en förändrad värld och ett förändrat Sverige, dels (*yrkande 2*) för att den svenska utlandsrepresentationen ska moderniseras.

Motionärerna bakom den *enskilda motionen 2007/08:U301 (m)* anser att det finns ett behov av ökat samarbete mellan de nordiska länderna kring lokaler och ansvarsområden.

Motionärerna bakom den *enskilda motionen 2007/08:U319 (kd) yrkande 2* anser att Utrikesdepartementet bör ta ansvar för att uppmuntra fler svenska företag att agera mer etiskt och socialt medvetet genom ökat stöd åt Globalt Ansvar.

Jämställdhets- och genderfrågor samt trafficking

Vänsterpartiet begär i *partimotion 2007/08:U251 (v) yrkande 1* att kompetensen höjs och att jämställdhetshandläggare placeras på samtliga ambassader och biståndskontor.

Också motionären bakom den *enskilda motionen 2007/08:U267 (s)* anser att genderhandläggare behövs på svenska ambassader.

I den *enskilda motionen 2007/08:Ju400 (s)* argumenterar motionären för att man vid samtliga svenska ambassader i världen och i samarbete med svensk polis inrättar s.k. hotlines till vilka anmälningar och tips om brott kan lämnas.

Också motionärerna bakom den *enskilda motionen 2007/08:Ju210 (mp) yrkande 1* anser att anmälmöjligheterna, genom t.ex. hotlines, bör ökas vid samtliga svenska ambassader.

Motionären bakom den *enskilda motionen 2007/08:U211 (s)* anser att riktlinjer bör tas fram så att ambassaderna ska kunna arbeta i förebyggande syfte mot trafficking.

Religion och religionsfrihet

I en *enskild motion 2007/08:U258 (kd)* framför motionären förslag om en ambassadör med uppgift att ansvara för internationell religionsfrihet.

I den *enskilda motionen 2007/08:U275 (kd)* uppmärksammar motionären hur svenska kyrkan i S:t Petersburg ska kunna utnyttjas som gudtjänstlokal.

Överväganden

Motionärerna bakom flera av de här aktuella motionerna tar upp frågor som rör *utrikesförvaltningens organisation, utbildning av utrikesförvaltningens personal, handlägningsordning m.m.* Det rör sig i dessa fall om frågor där beslutskompetens finns hos regeringen eller hos regeringen underlydande myndigheter. Enligt utskottets mening ankommer det mot denna bakgrund inte på riksdagen att göra tillkännagivanden enligt motionärernas förslag i frågor om t.ex. *genderhandläggare på Sveriges ambassader, inrättandet av en specifik ambassadörstjänst inom Utrikesdepartementet med ansvar för internationell religionsfrihet, samt frågor om handlägningsordningen för anmälningar och tips om brott.*

Med anledning av de motionsvis framförda förslagen om *översyn och modernisering m.m. av den svenska representationen utomlands, upprättande av konsulat m.m.* får utskottet konstatera att en utredning om denna typ av frågor gjorts och att resultaten av denna presenterats för, och diskuterats med, utskottet. Därutöver äger en årlig dialog i hithörande frågor rum mellan utskottet och regeringen. Även om det är regeringen som fat-

tar beslut i dylika frågor är engagemanget kring utlandsrepresentationerna viktigt ur prioriteringshänseende. Utskottet anser att det är viktigt för landet med en bredast möjliga närvaro ute i världen.

Utskottet har vid beredningen av detta yttrande tagit del av Europeiska kommissionens meddelande om utveckling och konsolidering av tjänsten för yttre representation (KOM/2007/206), i vilket kommissionen redovisar utgångspunkter för vilka enheter som bör ingå i nätet av delegationer och representationer.

Som framgår av både propositionen och motioner ställer förändringar i omvärlden och i politikens inriktning, liksom önskvärdheten av en effektiv användning av resurser, krav på anpassningar i den svenska utrikesrepresentationen. Den landfokusering av det bilaterala biståndet som inlett kan också motivera förändringar i utrikesrepresentationen.

I en motion lyfts frågor om ökat *samarbete mellan de nordiska länderna* kring lokaler och ansvarsområden fram. Utskottet konstaterar att samlokalisering och samarbete mellan Sverige och ett eller flera nordiska länder redan i dag sker på ett flertal orter. Det mest kända exemplet är Berlin men det gäller också i Bratislava, Nicosia och Ljubljana. Samarbetet syftar i många fall längre än till samlokalisering. Sverige och Finland har t.ex. i Bratislava ett gemensamt kontor för konsulära ärenden och utlänningsärenden. Enligt vad utskottet kunnat inhämta pågår diskussioner om ytterligare nordiska fastighetsprojekt. Utskottet kan således förutsätta att denna form av samlokalisering och samarbete beaktas när så är motiverat.

Människohandel (s.k. *trafficking*) är ett allvarligt brott och det är nödvändigt med ett gemensamt agerande för att komma till rätta med handeln med människor. Inom hela Regeringskansliet, till vilket utrikesrepresentationen hör, pågår ett intensivt arbete med olika åtgärder mot människohandel.

Den *svenska kyrkan i S:t Petersburg* uppmärksammas i en motion. Utskottet konstaterar att intresset för Sverige är omfattande i S:t Petersburg och nordvästra Ryssland. Ett kultur- och informationscentrum skulle kunna fungera som en ytterligare brobyggare mellan Sverige och Ryssland. Både den tidigare och nuvarande regeringen har sedan flera år tillbaka arbetat för att S:ta Katarina kyrka i S:t Petersburg ska upplåtas för verksamhet kopplad till Sverige. Avsikten har hela tiden varit att den svenska församlingen i S:t Petersburg ska kunna använda en del av byggnaden samtidigt som ett informations- och kulturcentrum inrättas i den andra delen. Utskottet har inhämtat att församlingen i dag har förutsättningar att bedriva verksamhet i kyrkan. Inrättandet av ett centrum förutsätter en överenskomelse med dels ryska myndigheter, dels S:ta Katarina församling.

Enligt utskottets mening bör regeringens förslag i proposition 2007/08:1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse om anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. bifallas. Motionerna 2007/08:Fi277 (s) yrkande 24, 2007/08:K404 (s)

yrkande 6, 2007/08:U347 (s) yrkande 2, 2007/08:U350 (s) yrkande 24, 2007/08:U239 (s), 2007/08:U305 (fp), 2007/08:U321 (m), 2007/08:K219 (kd), 2007/08:U240 (s), 2007/08:U253 (s) yrkandena 1 och 2, 2007/08:U301 (m), 2007/08:U319 (kd) yrkande 2, 2007/08:U251 (v) yrkande 1, 2007/08:U267 (s), 2007/08:Ju210 (mp) yrkande 1, 2007/08:Ju400 (s), 2007/08:U211 (s), 2007/08:U258 (kd) samt 2007/08:U275 (kd) bör samtliga avstyrkas.

Stockholm den 13 november 2007

På utrikesutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Urban Ahlin (s), Gustav Blix (m), Veronica Palm (s), Anne-Marie Pålsson (m), Kerstin Lundgren (c), Carina Hägg (s), Birgitta Ohlsson (fp), Kent Härstedt (s), Walburga Habsburg Douglas (m), Kenneth G Forslund (s), Hans Linde (v), Holger Gustafsson (kd), Bodil Ceballos (mp), Mats Sander (m), Olle Thorell (s) och Lars Lindén (kd).

Avvikande mening

Jämställdhets- och genderfrågor samt trafficking (v)

Hans Linde (v) anför:

Vi lever inte i en jämställd värld. Maktordningen mellan män och kvinnor präglar politik och samhällsliv världen över. Inom utrikespolitik, liksom inom alla andra delar av samhället, är mannen norm medan kvinnan är undantag. Generella beskrivningar av världen utgår alltför ofta från mäns erfarenheter och mäns behov, medan kvinnors erfarenheter och behov osynliggörs eller beskrivs som särintressen.

Vänsterpartiet vill se en feministisk utrikespolitik som syftar till att synliggöra hur utrikespolitikens alla delar påverkar män och kvinnor på olika sätt och som syftar till att i grunden riva ned könsmaktsstrukturerna.

Kunskap krävs dels för att kunna analysera maktordningen mellan män och kvinnor och de olika uttryck den tar sig i olika delar av världen, dels för att kunna utveckla verktyg för att bryta denna ordning.

Inom utrikesförvaltningen och på de svenska ambassaderna skrivs bl.a. årliga rapporter om situationen rörande de mänskliga rättigheterna och underlag arbetas fram för samarbetsstrategier inom utvecklingssamarbetet. Enligt Vänsterpartiets uppfattning är det viktigt att det i dessa finns med en tydlig analys utifrån ett könsmaktsperspektiv. För att detta ska vara möjligt behöver kompetensen höjas, och alla ambassader och biståndskontor behöver ha jämställdhetshandläggare. Mot bakgrund av det anförda anser Vänsterpartiet att motion 2007/08:U251 (v) yrkande 1 bör tillstyrkas.

Särskilda yttranden

1. Utrikesförvaltningens organisation m.m. (s)

Urban Ahlin (s), Veronica Palm (s), Carina Hägg (s), Kent Härstedt (s), Kenneth G Forslund (s) och Olle Thorell (s) anför:

I en tid då världen blir alltmer globaliserad och utbytet mellan länder och regioner får allt större betydelse är goda relationer till andra länder och internationella organisationer viktiga.

En avgörande del i skapandet och upprätthållandet av relationer är de svenska utrikesrepresentationerna i form av ambassader och konsulat. Det är viktigt att Sverige har en hög närvaro på strategiska platser runtom i världen.

Därför är det oroande att regeringen nu avser att genomföra en mycket stor neddragning av antalet utrikesrepresentationer. Det rimmar dessutom illa med de ambitioner som regeringspartierna tidigare uttalat under sin tid i opposition.

Vilka platser och hur många platser som ska stängas har förändrats under den senaste tiden. Den kritik som Socialdemokraterna har riktat mot planerna på att stänga representationen i Kaliningrad har delvis hörsammats av regeringen. I stället för en stängning blir det nu en kraftig omorganisation och neddragning.

Denna kraftiga neddragning i Kaliningrad skulle kunna undvikas genom att starta ett nära samarbete med svenska företag och organisationer som har visat intresse för att ta en aktiv del i en framtidsinriktad svensk representation i Kaliningrad.

De neddragningar som planeras ska ske mycket fort. Samtidigt planeras nya och återöppnande av representationer i till t.ex. Kabul och Bagdad där säkerhetsläget gör att de framtida kostnaderna vare sig kan överblickas eller beräknas.

Med tanke på de mycket lösa beräkningsgrunderna ter sig processen alltför osäker. Det går inte att avgöra om det är de riktiga nedskärningarna som görs och om de görs i riktig omfattning. Det går heller inte att avgöra om de planerade öppningarna över huvud taget är säkerhetsmässigt genomförbara till rimliga kostnader.

2. Utrikesförvaltningens organisation m.m. (v)

Hans Linde (v) anför:

Sveriges representation i utlandet är i grunden en fråga som beslutas av regeringen, inte av riksdagen. Det finns dock en möjlighet för riksdagen att inom budgetprocessen (exempelvis genom anslagsvillkor) tydliggöra hur medlen för utlandsrepresentationen – inom ramen för utgiftsområde 1

och anslaget 90:5 Regeringskansliet – ska användas. Vänsterpartiet vill därför i detta sammanhang utnyttja möjligheten att deklarerat partiets ståndpunkt rörande den av regeringen planerade omläggningen av Sveriges ambassader och konsulat.

Vänsterpartiet är inte principiellt motståndare till att utlandsrepresentationer öppnas eller stängs, det är naturligt att det sker en kontinuerlig översyn av var det bedöms vara mest prioriterat att vara närvarande. Vi motsätter oss därför inte flera av de förändringar som planeras.

Regeringens omläggning sker dock inte i ett politiskt vakuum, den är starkt kopplad till en omläggning av svensk utrikespolitik som redan inleddes under den tidigare socialdemokratiska regeringen, bort från en självständig svensk utrikespolitik till allt tydligare band till USA, det som brukar kallas ”den transatlantiska länken”. Detta är en utveckling som Vänsterpartiet starkt motsätter sig, och därför är vi också starkt kritiska till flera av de föreslagna förändringarna.

Vänsterpartiet är kritiskt till att regeringen väljer att stänga ambassaderna i Managua (Nicaragua), Luanda (Angola) och Gaborone (Botswana). Dessa tre ambassader är tydliga symboler för Sveriges självständiga röst i världen, som Vänsterpartiet vill värna. Sverige har haft ett omfattande utvecklingssamarbete med Nicaragua sedan 1979. Under inbördeskriget under 1980-talet var Sverige närvarande när många andra europeiska länder valde att lämna landet. Sverige har under decennierna byggt upp ett förtroendekapital i landet som möjliggjort ett betydande inflytande för oss. Diplomatiska förbindelser med Angola inleddes 1976 och ambassaden i Botswana öppnades 1972: då var dessa två länder gränsstater i kampen mot apartheid. Sveriges engagemang för Angolas frihet och mot apartheid har gett oss i en stark position i regionen. I Gaborone ligger dessutom högkvarteret för SADC, som vuxit i betydelse som aktör i södra Afrika under de senaste åren. När nu regeringen säger sig vilja prioritera Afrika är det svårt att förstå logiken bakom dessa avvecklingar som kommer att innebära en försvagad svensk närvaro i södra Afrika, ett område som under decennier varit centralt i svensk bistånds- och utrikespolitik. Sverige har kunnat spela en positiv roll under decennier i Nicaragua, Angola och Botswana. Vänsterpartiet ser att vi även i fortsättningen skulle kunna spela en positiv roll i dessa länder, inte minst i frågor rörande jämställdhet.

Vänsterpartiet motsätter sig att Sverige i dagsläget åter bemannar och öppnar ambassaden i Irak (Bagdad) och uppgraderar sektionskontoret för bistånd till ambassad i Afghanistan (Kabul). Vi var motståndare till de USA-ledda anfällsriken mot dessa länder och är motståndare till den militära ockupation som blev krigens resultat. Regimerna har inte tillkommit under demokratiska former, och de är starkt beroende av ockupationsmakten USA för sin överlevnad. Vänsterpartiet anser därför att dessa inte är att

betrakta som legitima. Att i dagsläget öppna ambassader i dessa länder kan inte ses som något annat än ett stöd till USA:s ockupationer och ett försök att ge legitimitet till två regimer som saknar det.

Vänsterpartiet motsätter sig även att Sveriges delegation vid Nato i Bryssel uppgraderas, eftersom vi ser detta som ytterligare ett steg bort från en alliansfrihet vi vill slå vakt om.

3. Utrikesförvaltningens organisation m.m. (mp)

Bodil Ceballos (mp) anför:

Med anledning av regeringens aviserade nedläggningar av ett stort antal svenska beskickningar i utlandet vill jag göra följande förtydligande.

I en globaliserad värld är det viktigare än någonsin att Sverige är representerat med ambassader och konsulat. Ambassaderna och konsulaten är Sveriges ansikte utåt och är en knutpunkt för svenska företag och organisationer som verkar i vår omvärld. Regeringen vill stänga ambassaderna i Angola, Botswana och Nicaragua. I ett enda slag riskerar man att förlora det goda rykte Sverige under årtionden byggt upp i dessa länder. Detta hänger naturligtvis ihop med att regeringen har lagt om biståndspolitiken och att ett stort antal länder i Afrika, Asien och Latinamerika i framtiden kommer att bli utan bistånd. Denna omläggning av biståndspolitiken skedde i en väldigt sluten process, och Miljöpartiet har tidigare kritiserat regeringen för frånvaron av dialog med berörda parter. Framför allt har Miljöpartiet kritiserat regeringen för att den inte förde någon dialog med de berörda länderna. De länder som nu har fått besked om att biståndet kommer att upphöra fick ingenting veta förrän beslutet var fattat. Miljöpartiet menar att det är olyckligt att länderna på så kort tid dels har fått veta att de blir utan bistånd, dels har fått en signal om att de anses så pass oviktiga ur svensk synpunkt att svenska beskickningar samtidigt läggs ned.

Enligt Miljöpartiets bedömning ger regeringen också mer biståndspengar till Europa än till t.ex. Asien. Det måste vara en felaktig prioritering, framför allt om fattigdomsbekämpning ska vara regeringens fokus i utvecklings-samarbetet. EU:s integration borde vara en uppgift för EU och ska därför betalas av EU. Samtidigt som vi stänger ett antal beskickningar vill man öppna nya ambassader i andra delar av världen. Det kostar pengar att lägga ned ambassader men också att öppna nya. Därför verkar det underligt att besparingar uppges vara motivet för neddragningarna. Miljöpartiet vill varna för en utveckling där detta är början på en EU-anpassning där fler svenska ambassader kommer att läggas ned i takt med att EU i framtiden utvecklar en än mer gemensam utrikespolitik och kanske också etablerar egna gemensamma EU-ambassader i vår omvärld. De förändringar som regeringen planerar att genomföra får inte bli ytterligare ett led i en redan alltför långt gången anpassning till EU.